

ŠUMARSKI LIST

BROJ 10: NOVEMBAR, DECEMBAR 1927.
UREDNIK PROF. DR. A. UGRENOVIĆ

ŠUMARSKI LIST

IZDAJE JUGOSLOVENSKO ŠUMARSKO UDRUŽENJE

Uređuje redakcioni odbor

Glavni i odgovorni urednik: profesor dr. Aleksandar Ugrenović

ŠUMARSKI LIST

izlazi svakog prvog u mesecu na 3-4 štampana arka

Članovi REDOVNI J. S. U. dobivaju ga besplatno nakon podmirenja članskog god. doprinosa od 50 Din.

Članovi POMAGAČI a) kategorije plaćaju godišnje 25 Din.

b) 100 Din.

Članovi UTEMELJITELJI I DOBROTVORI "dobivaju ga nakon jednokratnog doprinosa od 500 odnosno 3000 Din.

Pretplata za nečlanove iznosi godišnje 100 Din.

ČLANARINA I PRETPLATA SE SALJE na ček J. S. U. 34.293 ili na adresu Jugoslovenskog Šumarskog Udrženja: Zagreb, Vukotinovićeva ulica 2.

UREDNIŠTVO I UPRAVA nalazi se u Šumarskom domu Zagreb, Vukotinovićeva ul. 2, Telefon 6-60.

ZA OGLASE PLAĆA SE:

ZA STALNE oglase (inserate) kao i za dražbene oglase:

1/1 strana 500 (petstočina) Din — 1/4 strane 175 (stosetdesetpet) Din.

1/2 strane 300 (tristočina) Din — 1/8 strane 90 (devedeset) Din.

Kod trokratnog oglašivanja daje se 15%, kod šesterokratnog 30% i kod dvanaestokratnog 50% popusta.

Sakupljači oglase dobivaju nagradu.

UPRAVA

Gospodi saradnicima.

Da bi se uređivanje Šumarskog Lista moglo provesti što lakše i brže, upravljamo vam molbu Gospodi saradnicima:

ČLANCI neka obraduju što savremenije teme, u prvom redu praktična pitanja. Teorijski radovi dobro su nam došli. Za svaki prevod treba pribaviti dozvolu autora. — Dobre su nam došle sitne vesti o svim važnijim pitanjima i dogadjajima u vezi sa šumarstvom. — RUKOPISI neka su po mogućnosti pisani mašinom, samo izuzetno rukom. Pisati treba samo na neparnim stranicama. Sa desne ivice svake stranice treba ostaviti prazan prostor od tri prsta širine. Referencije treba da su kratke i jasne. Izbor dijalektom i pismom, kojim su napisani, ukoliko autor izrično ne traži prijemnu. — Slike, u prvom redu dobiti pozitivi na glatkom (ne hrapavom) papiru, neka ne budu ulijepljeni u tokst već zasebno. Ako se šalju negativi, treba ih zapakovati u čvrste kutije. — CRTEŽI neka budu izvedeni isključivo tušem (nikako ne tintom) na belom (ne žutom) risačem papiru. Mjerilo na kartama treba označiti samo olovkom. — HONORARI za originalne članke 20 Din, za prevede 12.50 Din po štampanoj stranici. — SEPARATNI OTISKI moraju se zasebno naručiti. Trošak snosi pisac. — Oglase, lične i društvene vesti treba slati Upravi a ne Uredništvu.

UREDNIŠTVO

REVUE FORESTIÈRE

POUR LES AFFAIRES FORESTIÈRES, DE L' INDUSTRIE ET DU
COMMERCE DES BOIS.

Rédigée par le Comité de Rédaction

Rédacteur en chef: Prof. dr. Aleksandar Ugrenović.

Edition de l' Union Forestière Iugoslave 2, Rue Vukotinović Zagreb, Iugoslavie. — Paraît chaque mois. Conditions de l' abonnement pour l'étranger Din. 120 par an. — Résumés en langue française.

ŠUMARSKI LIST

GODINA 51. Novembar, Decembar 1927.

NARODNA ODBRANA I ŠUME

U našoj se javnosti suviše malo govori o našim šumama i šumarskoj privredi. To je očit znak da se ne ceni ni njihova važnost niti se vodi računa o opasnostima, koje im prete. Istina, velika organizacija šumara na svom prošlogodišnjem zboru u Zagrebu i na ovogodišnjem zboru u Beogradu digla je svoj glas na obranu šuma i šumarske privrede. No mi ne verujemo, da će taj glas stručnjaka i privrednika moći da se čuje od silnog zveketa partijskog oružja. Nikako ne smemo dopustiti da zaglušna buka tih borbi uguši krik ranjene šumarske privrede. Ta krik treba da se čuje ne samo medju šumarima i privrednicima. On treba da jekne i u najširoj javnosti. On treba, vapeći za pomoć, da dopre do ušiju sviju, kojima je istinski na srcu interes otadžbine.

Sreću je te ima jedna velika organizacija svesnih otadžbenika, koja prema svojim pravilima može da živo ispomogne borbu šumara, što zasad stoje osamljeni. To je Narodna Odbrana. Smatramo da treba skrenuti pažnju Narodne Odbrane stanju naših šuma i šumarske privrede, te je podstati da i ona zagazi u borbu za očuvanje toga narodnoga blaga. Potrebu ovog zahvatanja diktira sama važnost naše šumarske privrede na jednoj, a cilj, što ga želi doseći Narodna Odbrana, na drugoj strani. Dok smo bili razjedinjeni bilo je posve razumljivo, da je težište rada Narodne Odbrane moralo da bude u oblasti nacionalnog osveštivanja i oslobođavanja. U ono vreme bilo je ispravno reći: pre svega sloboda a onda hleb. Ili: iz političke snage ekonomska snaga. Ali danas, kad se nalazimo ujedinjeni u svojoj nacionalnoj državi, danas treba da kažemo: pre svega hleb. Ili drugim rečima: iz ekonomske snage politička snaga.

Narodna Odbrana treba da se zainteresuje za glasove javnosti, da se u našoj šumarskoj privredi javljaju izvesne crne mrlje, i za jadikovke šumarskih organizacija i stručnjaka, da se naša šumarska privreda nalazi na strmoj i klizavoj stazi te se rože sve niže. Pre no se ona strmoljavi potrebno je uočiti u čemu je njen oboljenje i potražiti mu leka.

Zlo bije našu šumarsku privredu sa nekoliko strana. Država privodi seći prostrane površine šuma takvim tempom i načinom, koji ne daje mogućnosti prirodnog podizanja šuma. O veštačkom ne treba ni govoriti, jer bi tu naišle ogromne teškoće tehničke i finansijske prirode. Velikim trudom i troškom izradjeni privredni planovi mimoilaze se i čitavo ekonomisanje pada van okvira sistematskoga rada i gazi po kolosjeku im-

provizatorstva. Iznoseći na prodaju nesrazmerno velike drvne mase, država si vezuje ruke dugoročnim ugovorima. Ona angažuje prihode šuma, koje bi trebala da zapravo iskoriste pokoljenja iza nas. Kako je kod toga u igri i strani kapital, izlaze se država eventualnom zarobljavanju po stranom možda nama i neprijateljskom kapitalu. Veliki posednik, strahujući od agrarne reforme, hita da što pre poseće ono, što se još da. Pravna lica (obično rečeno općine) nisu u nas nikad dobro gazdovala šumom. To se loše gazdovanje pogoršalo od časa kad je iznad njihovih glava zapečatala reč »sloboda« i »samouprava«. Nerešeno stanje svojine šuma državnih i samoupravnih zavodi na misao da bi eksploatisanje izvršila država a kultivisanje prepustila samoupravnim telima. Rezultat nije teško dokučiti. Šume, predane u posed ili svojinu izvesnih pravnih lica, sekut se iz straha, da ne bi možda po nekoj novoj odluci vlasti izmakle iz ruku današnjih držalaca. Industrijalci i trgovci drvetom hitaju da si nakupuju što veće drvne mase za budućnost. Oni tako zasiguravaju prosperitet svoja preduzeća ali nisu interesovani na budućnosti šume. Šumski pozarrevi, kradje, oštećivanja pašom zauzimaju dimenzije, kojima nitko nezna obima. Česte amnestije potenciraju ove štete. Kolonizacija šumskog zemljišta provodi se bez obzira na interes šumarske privrede, valjane komisije i arondacije šuma. Raspoklanjanjem drveta iz državnih šuma Ministar Šuma i Rudnika obilazi kontrolu Ministra Finansiјa. Takvi se izdaci ne vide u državnom budžetu, ali se na taj način uistinu troši državna imovina. Ministar Trgovine i Industrije donosi uredbu o Privrednom Savetu, ali predstavnika šumarske privrede uopšte ne spominje. Presičanje Ministra za Agrarnu Reformu u kompetenciju Ministra Šuma i Rudnika (n. pr. oduzimanje redovnih sečišta) ide na štetu šumarske privrede. Redukcija personala pošla je sa posve krivog gledišta štednje. Uistinu šume, koje su usled redukcije ostale bez nadzora, otvaraju se još većim štetama. Partijsko merilo kod smenjivanja šumarskih lica, čiji je rad načelno nemoguć bez kontinuiteta, izaziva duboke potrese u upravi i gazdovanju. Generalna Direkcija Šuma kao stručni organ Ministra Šuma i Rudnika ne može emancipovati stručni rad od upliva ministara-političara, koji se u brzom tempu menjaju. Iz istog razloga čitava šumarska politika i zakonarstvo postaju neprogramatski i nesistematski.

Ako se ukaže potreba mi ćemo se pored ovih načelnih konstatacija zadržati i na kazuistici.

Šumarski stručnjaci i njihova organizacija stoje nemoćni pred ovim činjenicama. Samo njihovo raspravljanje na Kongresima, pisanje po stručnim listovima te izglasavanje rezolucija istina znači moralni uspeh. No daleko je od toga do stvarnoga uspeha. A samo to može da bude konačni cilj. Da bi se taj uistinu polučio treba uvećati borbenu snagu i pojačati redove.

Ima samo još jedan put, a taj je, da se za pitanje šuma, njihove sadašnjosti i budućnosti zainteresuje Narodna Odbrana. Sa radošću konstatujemo da je pokrenuto pitanje, da Jugoslovensko Šumarsko Udruženje, izrazito nacionalna organizacija, čiji je pokrovitelj samo Njegovo Veličanstvo Kralj, stupi kao kolektivni član u Narodnu Odbranu. Time je dan osnovni uslov tesne saradnje izmedju Narodne Odbrane i Jugoslovenskog Šumarskog Udruženja,

Aktivitet Narodne Odbrane u cilju spašavanja naših šuma diktovan je ne samo njenim zadatkom, po kojem ona teži za unapredjivanjem na-

rodne privrede uopšte. Ima čitav niz drugih potreba, koje odlučno traže njenu intervenciju.

Ne treba zaboraviti, da naglo obešumljavanje velikih prostranstava šume znači stvaranje goleti i krša. Ne valja smetnuti s umu, da su šume regulatori naših voda. One nas čuvaju od poplava, one indirektno zaštićuju i našu žitnicu, što se savila oko prestonice, ka kojoj gravitiraju slevovi naših najvažnijih reka. Van sumnje je, da naša ekonomска nezavisnost mora da bude osnovni uslov naše sigurnosti. U tom cilju i šume imaju veliku važnost. To je zasiguravanje potrebnog ogрева i gradje, produkcija tanina za štavljenje, smole za fabrikacije eksploziva, materijala za podržavanje željezničkog, telegrafskog i telefonskog saobraćaja itd.

Ako ni ovim organizacijama t. j. Narodnoj Odbrani i Jugoslovenskom Šumarskom Udruženju, ne podje za rukom da zaustave dekadansu naše šumarske privrede moraćemo skrušeno priznati, da nismo izvršili svoje otadžbeničke dužnosti. A za kaznu past će na nas teško proletstvo naših potomaka.

Svesni velike odgovornosti, što je nosimo pred licem sadašnjice i budućnosti, i duboko osvedočeni, da činimo svoju najsvetiju otadžbeničku dužnost, iznosimo ovaj naš apel u javnost. Primećujemo, da smo se za sebe predstavkama obratili Narodnoj Skupštini, Gospodinu Ministru Šuma i Rudnika i Gospodinu Generalnom Direktoru Šuma u Beogradu.

*Šumari, redovni profesori poljoprivrednih fakulteta u Beogradu
i Zagrebu*

U Beogradu i Zagrebu početkom meseca novembra 1927.

Dr. Đoka St. Jovanović
profesor univerziteta u Beogradu s. r.

Dr. Gjuro Nenadić
profesor univerziteta u Zagrebu s. r.

Dr. Andrija Petračić
profesor univerziteta u Zagrebu s. r.

Dr. Aleksandar Ugrenović
profesor univerziteta u Zagrebu s. r.

Dr. Ante Levaković
profesor univerziteta u Zagrebu s. r.

La défense nationale et les forêts. Une décadance générale de l'économie forestière en Yougoslavie se fait remarquer. Pour arrêter cette décadance, le Congrès Forestier à Belgrade a proposé des mesures à prendre. Les professeurs des facultés forestières à Belgrade et à Zagreb pour sauver les forêts font appel à l'organisation »Narodna Odbrana« (Défense nationale).

Rédaction

Ing. STJEPAN FRANČISKOVIĆ:

ŠUME I ŠUMARSTVO VLASTELINSTVA THURN TAXIS U ZAPADNOJ HRVATSKOJ

(Svršetak.)

IV. Graditeljstvo

a) Zgradarstvo

Prema organizaciji uprave ovog posjeda ograničena je kompetencija šumara u projektovanju i izvođenju stambenih šumarskih zgrada. Djelokrug šumara obuhvata izgradnju lugarnica, gospodarskih zgrada i skloništa. Osim toga ulazi ovamo gradnja rezervoara i cisterna (čatrnja). Sve ostale gradnje (šumarije i patronatske zgrade) spadaju u djelokrug zasebnog vlasteoskog građevnog biroa, kojemu na čelu stoji lice sa spremom arhitekta.

Spomenuti djelokrug šumara nije bio uvijek jednakog obima. U ranija vremena, kada su opsežni poslovi oko melioracije sastojina, izgradnje glavnih prometala i taksacije sasvim apsorbovali šumara, stavljaju vlasteoski propisi izgradnju lugarnica u okvir rada građevnog biroa. Tek u novije vrijeme, dovršetkom primarnih šumsko-gospodarskih radova, ulazi izgradnja lugarskih stanova u djelokrug lokalnog šumskog upravitelja.

Ova doskorašnja skučenost djelokruga šumara ima vrlo mnogo loših strana, što se u više navrata pokazalo. Očito je, da upravitelj jednog revira ima daleko oštire poglede u sve momente lokalne prirode, nego graditelj, koji je u najviše slučajeva jedva orientiran u općim prilikama izvjesnog područja. I upravo u tom pravcu nalazimo danas omašnih nedostataka, kao što su izbor zemljišta, veličina i trošak projektovane građevine. K svemu tome dolazi i tendencija gradnje lugarnica po istom sistemu — da ne kažem šabloni, — što često ne odgovara lokalnim prilikama. Iz svega toga rezultuju danas česti defekti, koji iziskuju silne izdatke poskupljući uzdržavanje građevina više nego se prilikom izvađanja predviđalo.

Proširenjem kompetencije šumara na lugarske građevine ne šteje nimalo djelokrug vlasteoskog građevnog biroa na svom opsegu. Dapače, ono ga opterećuje, pošto i onako osim šumarija ulaze u ovaj okvir i patronatske zgrade (crkve i župni dvorovi), koje već po svojoj konstrukciji spadaju isključivo u područje specijalne strukovne spreme arhitekta.

Bilo je nužno, da se u svrhu ispravnog uvida u današnje stanje baci letimični pogled unatrag, jer najveći dio građevina na ovom posjedu datira iz doba prije svjetskog rata. Ostali objekti šumarskog zgradarstva ne dolaze u području ovog vlastelinstva. Izgradnju industrijskih građevina i uredaja ne izvode vlasteoski šumari, budući da se ista, kako je prije istaknuto, nalazi u cijelosti u rukama privatnih lica.

Skloništa (Diensthütten) grade se u cilju olakšanja povremenog poslovanja u udaljenim šumskim predjelima. Ona su raznog tipa, već prema kraju i položaju gdje se nalaze. To su male drvene građevine, čiji osnovni kostur mnogo nalikuje na onaj gospodarskih zgrada. Ukoliko i vrše vrlo važnu funkciju u terenskom poslovanju, ono ipak radi svoje jednostavnosti neće biti s gledišta šumarskog zgradarstva od većeg interesa.

Zugarnice (Hegerhäuser) je spomenuto, da u glavnom prevladava jednoliki sistem gradnje. Od toga su izuzete starije zgrade, koje potječu još od doba vlasništva grofa Batthyanyi-a (Platak). Inače su zugarnice prizemne, rijedje jednokatne građevine, sa 2 sobe u prizemlju i 1 do 2 sobe na tavanu (odnosno u prvom katu kod jednokatnica). U Gorskom Kotaru prevladava više tip drvenih stanova a u Primorju zidanice. Nuzprostorije sačinjavaju zasebnu gospodarsku zgradu tako, da svaka zugarnica sastoji iz dvije građevine, — stanbene i gospodarske zgrade.

Da se dobije jasna slika o prilikama zgradarstva na ovom velikom posjedu, valja ocijeniti primjenu osnovnih načela gradnje stanbenih zgrada naprama ovdašnjim prilikama.

1) Položaj se za zugarnicu izabire na suvislom, nenasutom, nešto nagnutom zemljištu, a u neposrednoj blizini raskršća glavnih izvoznih puteva. Pored toga je odlučan momenat blizine čuvarskog sreza, pitke vode i zavjetrina. Naravno, da se svim ovim uslovima ne može udovoljiti, jer ovaj prostrani planinski teren obuhvata bezbroj kotlina, draga i visova, te gotovo nema mjesta, gdje bi svi ti uslovi bili dani. Jer uklonivši se vjetrovima i obilnim oborinama (nanosima snijega) na izloženim položajima, dolazimo mahom u gudure i kotline, u kojima opet nema dostatno svjetla ni promaje. Zato i nije čudo da smještaj mnogih vlasteoskih zugarnica nije baš sretne ruke, a to manje, što je mišljenje lokalne šumske uprave bilo samo konzultativno.

2) Trajanost građevine ovisna je o njenom položaju i solidnosti. Kako se prvoj okolnosti nije dalo potpuno udovoljiti, to se potonjoj, naime soliditetu građe, posvećivala velika briga. Najveća oštećenja čini vjetar, vlaga i preobilje oborina. Štetan se upliv vlage parališe izgradnjom betonskog ili kamenog podnožja zgrade od 1.20—1.50 met. visokog, a koji zalazi u zemlju od 0.50—0.80 metara duboko, zatim podlaganjem katranisanog papira i šljunčanim nasipom unutar temeljnog zida. Istu svrhu ima i kamenom opločeni do 0.5 met. široki pojas oko zgrade, a i šindrom pokriveni drveni štit na južnoj, oborinama izloženoj strani zgrade. Debljina vanjskog kamenog zida iznosi do 40 cm, a kod drvenog 20 cm bez morta. Ovakvo izvedeno ziđe odgovara svom zadatku. Pri tom valja imati u vidu, da je za drvene zidove upotrebljena jelovina i smrekovina, dakle manje trajan materijal. Uplivu

se vjetra, naročito bure u primorskim planinama, izbjeglo pojačanom konstrukcijom krova. U Primorju je običajan više položit krov pokriven crijepon, rjede eternitom. U Gorskem Kotaru bolje odgovara strmi krov pokriven eternitom rjede šindrom.

3) Osjetljenje ide uporedo sa zračenjem stana. I tu je ne-povoljan smještaj zgrade često onemogućio dovoljan pristup sunčanim zraka, jer se u šumskim kotlinama ovih planina može računati jedva na koji sat sunčanog svjetla. Pomoglo se tomu donekle izgradnjom većih prozora, vrata i visokim stropovima. Ali tu staje na put žestoka i duga zima, kojoj ovakav stan teško odolijeva. Dimenzije se prozora na lugarnicama (dvostruki prozori) kreću 0.80/1.00—1.00/1.20 m. Poprečna visina stropova ide do 4 metra.

Sve što vrijedi za lugarnice, vrijedi i za gospodarske zgrade, dakako u nešto užem obimu. Raspored je prostorija u lugarnici ovisan o samoj gradnji, napose o tom, da li se u projektovanoj zgradi predviđa stan za jednog ili dvojicu lugara. Potonje ne držim shodnim, ma da u ovom vlastelinstvu ima više takovih slučajeva. I ako je sa gledišta uzajamne pomoći zajednički život dviju porodica jednakih prava i dužnosti opravdan, on ipak, kako je iskustvo pokazalo, dovodi često do sitnih trzavica i kavgi, koje su svakako na štetu nužnoj disciplini pomognog osoblja. Još je važniji razlog, što se jednim stanom za više lugara nehotice koncentriše glavni nadzor šuma na bliži čuvarski srez, dok se udaljeniji više manje pušta s vida.

Pitanje opskrbe vodom riješeno je na zaseban način u šumama Gorskog Kotara a zasebno u šumama primorskih planina. Izlazi to već iz prirode samog terena, koji je u Gorskem Kotaru pretežno škriljevačkog sastava, a potom obilan vrelima i vodotocima. U Primorju pak naprotiv prevladava tipično kraško tlo, propusno i vodom siromašno.

Prema tome možemo građevine i naprave za podmirivanje vodom na području ovog imanja svrstati u dvije grupe:

I. Rezervoari (Wasserbecken) grade se u šumama Gorskog Kotara sa svrhom, da se izgradnjom zidanih komora spriječi otjecanje izvorne vode. Ovi sa tehničkog gledišta jednostavnii uredaji baziraju na principu, da se voda iz vrela željeznom eijevi promjera 5—10 cm odvodi u betonski rezervoar, odakle se limenim vedrima grabi za potrebu ljudi i stoke. Oblik je ovakovog rezervoara šuplja betonska prizma poprečno 2 met. široka i 2—3 met. duboka. Debljina zidova kreće se od 20—30 cm. Kako se radi o upotrebi izvorne vode, otpadaju ovdje sve ine detaljne gradnje (filter, taložnjak, bistrište i t. d.). Preljev (oduha) se suvišne vode izvodi otvorom u zidu rezervoara okrenutim u dolinu. Cijela se naprava pokriva limenim krovom. U blizini službenih zgrada grade se iste naprave, ali većih dimenzija, presvodenе poput čatrnja i providene sisaljkama.

II. Čatrnje (Cisternen) dolaze u primorskim šumama, gdje se prijašnji uredaji zbog posvemašnje nestasice izvorne vode ne mogu ni zamisliti. Velika je dnevna potreba vode — naročito za vrijeme suše — prinudila upravu posjeda, da izgradi ogromne čatrnje (preko 100 m³ sadržaja). U novije vrijeme, kad se poslovanje u ovim šumama znatno uvećalo, nastala je potreba da se urede posebna pojila za stoku, čuvajući tako postojeće cisterne isključivo za porabu ljudi. Nažalost

ovi su vodni uređaji, radi skupoće gradnje i uzdržavanja, izgradeni samo u neposrednim blizinama lugarnica, pa i ovo riješenje podmirivanja vodom ne bi moglo zadovoljiti potrebe, koje sobom donosi široko razgranjeni posao, kad ne bi duboke kotline ovih planina sakrivale naslaga vječnoga snijega, odakle se najvećim dijelom podmiruju potrebe poslenika i tegleće stoke, rasijanih kojekuda po terenu.

Novije su čatrnje izgrađene u cementnom zidu (Portland), a starije u kamenom zidu s mortom od crvenice i kreča. Debljina se njihovog zida redovno kreće oko 50 cm, a sliv im čine krovovi susjednih zgrada. Izgradnja taložnjaka i filtera izvodi se na običajan način pomoći betonskih prostora na ulazu žljebne cijevi u kavernu čatrnje, a za punjenje filtera služi smravljeni drveni ugalj, poznato sredstvo za cijedenje kišnice. Preljev suviše vode izvodi se analogno kao i kod opisanih rezervoara.

Vodne naprave i građevine traže stalne godišnje popravke i čišćenja, a ta moraju biti izvedena na vrijeme i solidno. Malo zakašnjenje u čišćenju ili nepotpuni popravak prijeti zagaćenjem, zamuljivanjem i gubitkom vode. Sve to guta silne izdatke, pa nije čudo, da troškovi na ime opskrbe s vodom dosižu na ovom imanju horrendnu visinu. Dodajmo k tome još i uzdržavanje ostalih šumskih građevina, gdje se veliki dio grade (cement, mort, staklo, lim itd.) mora sa tržišta kolima dovoziti u daleke šumske predjele, lako je shvatljivo, da troškovi uzdržavanja premašuju pola milijuna dinara godišnje. I tako objekti šumskog zgradarstva znatno poskupljuju upravu ovog posjeda, no bez njih je uredno gospodarstvo u ovim šumama nemoguće.

Ne da se oboriti činjenica, da je pored svih ostalih šumarsko zvanje fizički najnapornije. Studen, kiša, oluja, žega, naposljetu i fizički umor uslijed prebijanja po vrletnim planinskim gudurama ometaju kontinuitet terenskog poslovanja ugrožavajući posleniku zdravlje a kadkad i život. Stoga mora ne samo intenzitet nego i racionalnost gospodarenja povlačiti za sobom i pitanje uređenog šumskog zgradarstva. A ono je, kako vidimo, na ovom posjedu uz neke manje nedostatke odlično riješeno.

b) Prometala

Općenito je poznato, da ovaj posjed u izgradnji prometala stoji na prvom mjestu između svih ostalih šumskih domena u državi. Pa već i sama brojka od 150 km sveukupne duljine cesta u srazmjeru sa površinom šuma pruža dovoljan dokaz veličine saobraćajne mreže. Dakako, tu nijesu ubrojeni šumski putevi (2 m širine) i vlake, jer bi se tada gornji iznos najmanje učetverostručio. Da se shvati zamašaj ovih građevina, potrebno je uočiti goleme nepravilnosti terena, duboke kraške gudure i dulibe, koje stavljuju tako reći nesavladive zapreke.

Šumska prometala sačinjavaju isključivo ceste, šumski kolni putevi, vlake i staze. Ostalih saobraćajnih sredstava nema, a nijesu ni moguća.

Drvo je uopće takav artikl, koji obzirom na svoj volumen i težinu ima malu vrijednost. Centar pak drvne produkcije nepristupačan je u ovim planinskim krajevima dohvatu velikih saobraćajnih linija (željeznica, more), i udaljen od drvnog tržišta. Sve te okolnosti prirodno još više obaljuju cijenu drveta. Uz ova općenita načela valja

imati u vidu i lokalne prilike, koje se u ovim šumama ispoljuju u dvije nijanse t. j. kao momenti šumsko-gospodarske (prebirno gospodarenje, rasijanost malih sjećina), te i eminentno tehničke prirode (klizavo tlo, strmine i kotline).

Sa šumsko-tehničkog gledišta na problem šumskih prometala jedino je moguće rješenje izgradnja glavnih šumskih cesta (Hauptwege), povezanih u jednu cjelinu mrežom šumskih kolnih puteva (Seitenwege). Izgradnju ostalih prometala, željeznica, točila, klizova i žičara čine momenti lokalne prirode nemogućom i nepotrebnom.

Razlika u tehnici gradnje između cesta i šumskih kolnih puteva bazira na tom, što šumski putevi imaju manju širinu, manje radije krivina, a upotreba im je povremena. Stoga ih je veliki dio zarasao.

Vlake i nogostupi služe više manje u čuvarske i uređajne svrhe, dok kao sredstva za transport šumskih produkata dolaze u malom obimu i sporadično. Širina se tih građevina kreće od 1—2.5 met., a pad u smjeru izvoza od 8—15 posto. Gradnja je njihova vrlo jednostavna, često su to samo kontinuiranom uporabom utrti saobraćajni potezi.

Glavno je prometno sredstvo u ovom kraju cesta, čija gusta mreža uzdiže ovo vlastelinstvo daleko nad okolne komunalne i državne šume, pa se na nju moramo malko pobliže osvrnuti. Mali dio današnjih šumskih cesta datira još iz drevne prošlosti (Kamenjak—Platak—Gerovo; petnaesto stoljeće), ali pretežna ih je većina izgrađena posljednjih 30 godina. A ta se pojava lako tumači, jer rapidno dizanje cijena građevnom drvu zahvata u glavnom tri minula decenija. Mimo-gred budi rečeno, da svi tehnički radovi, koji se odnose na gradnju šumskih prometala, spadaju po propisima ovog vlastelinstva u područje šumarske kompetencije.

Uspon odnosno pad (naravno u smjeru izvoza) kreće se kod vla-steoskih cesta od 5—8 posto; protupadovi se toleriraju maksimalno 5 posto. Širina krune iznosi najmanje 3 metra sa ugibalištem, a 5 metara bez njih. Donja se granica širine cestovne krune (3 metra) pokazala dugim iskustvom premalena, pa se svi popravci većeg obima u novije vrijeme na cestama ove širine izvode zajedno s proširivanjem krune.

Odvođenje vode vrši se uzduž cestovnog tijela postranim grabama (Seitengräben), a popreko ceste češće putem utorenih jaraka (file, Quermulden) a rjeđe putem propusta (Durchlässe). Valja napomenuti, da je voda najveći neprijatelj ceste, naročito u šumama Gorskog Kotara, gdje je daleko štetnija kao stagnirajuća nego kao tekuća, čemu je opet uzrok gusta zasjena okolne četinjaće šume, koja prijeći normalno ishlapljivanje. U Primorju je obratno; tu je daleko opasnija oticuća voda (nagli pljusci), dok stagnirajuće vode zapravo i nema. Uzrok je tu terenski porozitet i jakost insolacije, čega svega ni izdaleka nema u toj mjeri u Gorskom Kotaru. Sve je to utvrđeno skupim iskustvom uzdržavanja, pošto je vlašteoska uprava — unatoč pohvalnom uzdržavanju svojih cesta — poklanjala premalo pažnje isušivanju cestovnog tijela. Uzakuje se to u pitanju »svijetlih pruga« duž cestovne linije, čijem se otvaranju tek u najnovije doba pristupilo.

Pokosi na glinenom tlu stoje u omjeru 1:1, a na vapnenom 1:1/3. Gledom na svedenost cesta valja istaći, da visina raspona luka obično ne premašuje 10 cm.

Radovi su oko projektovanja i izvadanja cestovnih poteza prilično jednostavni. Temelj cjelokupnog posla čini tačna orientacija u najsigurnijim osobinama terena. Izvidanje terenskih prilika kod projektovanja cesta jedan je od najopsežnijih poslova. Tom se prilikom okularno procjenjuje sastav tla, pad, odnosaj nasipa i otkopa i aproksimativne veličine radija krivina. Držim, da ovako detaljno terensko izvidjanje više odgovara pravoj svrsi, nego upotreba najtočnije karte sa izohipsama.

Generalno trasiранje slijedi iza obavljenog terenskog izvida, a sastoji se u nivaciji unapred fiksiranih terenskih točaka, naravno u okviru dozvoljenog pada odnosno uspona. Radi pretežno strmog, neprohodnog i krševitog terena zabacile su vlasteoske instrukcije upotrebu bilo kakovog stroja za nivelovanje sa stativom kao nepotrebnu i preskupu. Tom zadatku potpuno odgovara sidro za nivelovanje (Nivellieranker), čija konstrukcija vrlo nalikuje onoj Matthesovog hipsometra. Jer aproksimativna tačnost nivacije, koja je za polaganje cestovne trase sasvim dovoljna, ne iziskuje potrebu savršenih i komplikiranih nivacionih instrumenata. Pogotovo ne onda, kada terenske prilike njihovoj manipulaciji čine velike teškoće i uzrokuju gubitak vremena.

Prilikom generalnog trasiiranja snimaju se otprilike na svakom hektometru nagibi terena s istim instrumentom. Snimanje situacije trase vrši se redovno samo u slučaju, ako projektovana gradevina prelazi i privatne posjede (ekspropriacioni načrt).

Detaljno trasiiranje se odnosi na poznate poslove oko određivanja radija krivina, snimanja uzdužnih i poprečnih profila, izračunavanja masa otkopa i nasipa i njihovog izjednačenja.

Korekcije nul-linije kod iskolčenja prelaznih krivina, osnivaju se, kod starijih gradnja, na unapred fiksiranom radiju, čija veličina iznosi 30–40 metara. Kod novijih se uzima za podlogu izračunavanje najmanjeg radija po poznatoj empirijskoj formuli iz dužine vozila (L) i širine prometne cestovne površine (b):

$$R = \frac{L^2}{4b}$$

U tom se pogledu kod starijih gradnja mnogo griješilo. Ne samo što su se uzimali unaprijed fiksirani radiji, nego su se isti u terenu i okularno utvrđivali. Zbog toga danas nalazimo na mnogim starijim cestama preoštreti zavoje, koji čine nepopravljive neprilike kod izvoza duljeg materijala.

Radovi oko snimanja uzdužnih (dužine 1:1000, visine 1:100) i poprečnih (1:20) profila oduvijek se vrše na običajan način, a tako i izračunavanje masa otkopa i nasipa (razdioba poprečnih profila u trokute) i njihovog izjednačenja (dizanje i spuštanje uzdužnog profila, pomicanje poprečnih profila). Napomenuti mi je, da — i ako su ovdješnje terenske prilike više manje nepovoljne — ipak se u pravilu svadje postizava jednakost otkopa i nasipa. Uzrok je u tome, što se trase kreću redovno u položitom terenu, gdje se spomenutoj ravnoteži lako može udovoljiti. Osim toga pruža ovaj krševiti teren gotovo na svakom mjestu, ili barem na vrlo kratkim distancama, prilično dobar gradevni materijal, pa kakav veći razvoz materijala ne ulazi uopće u račun.

Izvodjenje same gradnje vrši se prema poznatim naučnim zasadama, s primjedbom, da se cestovno tijelo na tvrdom vapnenom terenu usijeće polovinom svoje širine u tlo, a na mekanom glinenom tlu cijelom svojom širinom, pri čemu se otkop naslaže na vanjskom rubu kao utvrda. Utvrđivanje gradevine biva u pravilu kamenom lomljenjakom, tučencem itd. (šosiranje), a rjede, i to tek na vrlo močvarnim mjestima, drvenom kaldrmom.

Situacija se gotove ceste snima pomoću busolnog teodolita, a pad pomoću Stampferovog stroja.

Troškovi je nadasve jednostavan. On obuhvata ukupne troškove i račun rentabiliteta. Kako se izvodjenje gradnje vrši u vlastitoj režiji, kod čega se radništvo akordira po tekućem metru, nije iskaz troškova ništa drugo nego produkat dužine projektovanog poteza i jedinične cijene po tekućem metru. U ovim krajevima iznosi ona prosječno 70—80 Din. Eksploziv nabavlja sama šumska uprava i predaje radnicima uz kupovnu cijenu. Račun rentabiliteta bazira na početnoj vrijednosti periodične rente, koja predstavlja uvećanje novčanog prihoda uslijed izgradnje u toku izvjesnog broja idućih godina.

Troškovi uzdržavanja cesta na ovom vlastelinstvu dosiju 800 hiljada dinara godišnje. To je najbolji dokaz, da su na ovom posjedu prometala ne samo dobro razvijena, nego da se i valjano uzdržavaju. Danas su ove ceste u daleko boljem stanju nego javne državne ceste, a kudikamo su u boljem stanju nego općinske ceste, s kojima je upoređenje uopće nemoguće.

Vlasteoske ceste u Gorskem Kotaru vrše važnu funkciju ne samo kao transportna sredstva šumskih produkata, nego — prolazeći u svom toku livade i polja — služe i zemljoradničkom svijetu, — a svojim stalnim pravcima omogućuju žiteljstvu kontinuiranu zaradu (svaka šumska uprava ima pored ostalog radništva i jednog stalnog cestara). Tako svi izdaci oko uzdržavanja ovih cesta, kao i oni vlasteoskog zgradarstva, dolaze u ruke domaćeg pučanstva.

Istu ulogu — samo potenciraniju, jer se radi o pasivnjem kraju — vrše vlasteoske ceste u Primorju. Nažalost, tu se ispoljuje teška mana ovih prometala, da te ceste slijedeći prirodnu gravitaciju terena, vežu ove površine s krajevima onkraj državne granice (Italija, Istra). A to je nenadoknadići ekonomski gubitak, to teži, što se radi o pasivnom primorskom kraju, za čije su pučanstvo ove šume nepristupačne i izgubljene. Postojeće su spojke vlasteoskih šuma s Primorjem tehnički nedotjerane i manjkave, pa je isključena mogućnost, da služe današnjim zahtjevima, kako sam to već u početku ove radnje naglasio.

Ovo je pitanje već prije rata nastojala riješiti vlasteoska uprava. Međutim ono nije bilo tako akutno kao danas, jer su krajevi Istre, kamo prirodno gravitiraju ove šume, bili u sklopu jedne države. Uz to su prilike života bile u Gornjem Primorju povoljnije, a napokon i tadašnja razmijerno niska cijena drva ovih šuma nije podavala ni potrebe ni jamešta, da će se izgradnja jednog tehnički dotjeranog prometnog spoja isplatiti. Radi toga je ovo pitanje ostalo do danas neriješeno.

Osnivanjem današnje naše države ulazi ova stvar u novu fazu. Neprirodna državna granica otecijepila je ove šume sasvim od naselja unutar države, a k tome oduzela našem narodu vrelo zarade, grad Rijeku (Fiume). I tako su nastale teško podnosljive prilike, koje što dalje,

to više ugrožavaju ne samo napredak, nego i opstanak pučanstva u Gornjem Primorju. Otvoriti pak ove šume našem narodu, koji će u njima naći zarade kao radnik, vozač itd., znači stvoriti prvu etapu u rješavanju ekonomske bijede Gornjeg Primorja.

Prije dvije godine stavljeno mi je od vlasteoske uprave u dužnost, da potražim tehnički moguće spojeve ovih šuma s krajevima unutar države. Pa zbog zamašnosti stvari u našem narodnom gospodarstvu, — a i zbog toga, što sam te prilike po službenoj dužnosti u detalje proučio, iznijeti ću u krupnim crtama one momente, koji mogu biti od interesa za šиру javnost.

Glavne značajke konfiguracije terena primorskih šuma (gospodstvo Grobnik) te jedine dvije ceste⁹⁾, koje ove šume vežu s Primorjem (Grobnština), spomenuo sam na početku.

a) Istočni dio grobničkog područja presijeca istorijska cesta Kamenjak—Gerovo (vidi Pregledni Nacrt). Ona se na Kamenjaku priključuje Lujzinskoj cesti (odatle do Sušaka 16 km). Uprkos velikih tehničkih nedostataka te stare ceste (strmine, protupadi) kreće i danas njom najveći dio izvoza iz ovoga dijela područja. Nu kako taj dio područja čine pretežno čiste srednjedobne bukove sastojine, koje se sada proređuju (ugljarenje), a konačno i stoga, što je on znatno viši i manje površine nego zapadni dio, to ovaj spoj otpada iz kombinacije, da se njegovim preloženjem unificira cjelokupni izvoz iz ovih šuma u krajeve unutar države.

b) Zapadni dio ovih šuma vezuje s Primorjem cesta, koja počinje kod šumskog predjela Suho (vlasteoska lugarnica, sklonište i stjecište šumskih cesta, 1023 met. nad morem) i prelazi u strmom usponu (15 posto) spomenuti južni planinski lanac preko sedla Previjak (između gorskih sklopova Obruč i Grleš, 1140 met. nad morem), pa se djelomično spušta povoljnijim (8 posto), a djelomično strmolaglim padovima (25 posto) na Grobničko polje (200 metara nad morem), gdje se priključuje Lujzinskoj cesti (do Sušaka 10 km). Ovaj spoj ima daleko više tehničkih nedostataka nego onaj u istočnom dijelu, ali veže goleme komplekse pretežno zrelih smrekovih i jelovišum, a počinje od gotovo najniže točke posjeda. Na tu — za danas nepovoljno građenu — cestu gravitiraju znatne površine (6000 jutara) vrlo vrijednih šuma, čiji izvoz uslijed neuporabivosti iste odlazi trećom, ovdje još nespomenutom, cestom (Suho—državna granica, 4 km) preko u Julsku Veneciju (Italija).

Osim ovih dviju, pod a) i b) navedenih cesta, ne postoji više никакav spoj, koji bi ove šume vezao s tržištem unutar države. Planine južnog lanca imadu samo dva moguća prelaza ispod 1200 metara nadmorske visine, a tim previjama idu navedena dva poteza. Ne može se prema tome ni pomicati, da bi izgradnja nekog sasvim novog poteza tehnički i gospodarski zadovoljavala.

Preostaje nam jedini izlaz, preloženje postojeće ceste Suho—Previjak—Grobničko polje. Ono se ima provesti mjestimično i u duljim

⁹⁾ U preglednom su nacrtu označene osim ovih još dvije ceste: jedna prolazi s lijeve strane do vrhunca Crni Vrh, — a druga s desne strane Vel. Pliša na Jelenje. No obadvije su radi velikih strmina i protupadova za kolni promet nesposobne, pa služe samo za pješake.

Pisac.

linijama, od kojih je najvažnija ona preko samog sedla. Zadatak sastoji u tom, da se ublaže protupadovi (15 posto na 5 posto) od ishodišne točke (Suho) do vrha sedla, te da se smanje prestrmi potezi (25 posto na 8 posto) od sedla do Grobničkog polja. Današnje su prilike takove, da na liniji protupadova može vući jedan par konja tek pola kubnog metra, a dalje uz strmine do dva kubna metra, ali uz dvostrukе kočnice.

Tehničko rješenje ovog zadatka uslovjuje produljivanje cestovne trase mjestimično po 2—3 km, a sumarno na cijelom spolu circa 10 km. K tome tu nužno iskrسava veći broj serpentina i rampi, koje u ovoj vrleti povlače za sobom velike zemljoradnje. Sve to nerazmјerno poskupljuje izgradnju, i stoga se to pitanje nije do danas riješilo.

Cjelokupni troškovi djelomičnih preloženja na ovoj cesti ne prelaze, po mojim računima, pola milijuna dinara. Nažalost, pošto cesta prelazi u tri četvrtine svoje duljine privatno i komunalno tlo, ne može se od vlasteoske uprave tražiti da ona snosi sve građevne troškove, a dapače i troškove otkaza zemljišta. Mimo toga ni promijenjeni smjer izvoza ne bi drvu ovih šuma ništa uvećao vrijednost, jer ono, izvažano i preko granice, ima visoku cijenu. Naprotiv bi dro općinskih šuma znatno poraslo u vrijednosti, a okolni žitelji dobili mogućnost zarade. Tu je dakle nužna saradnja žiteljstva, a pošto je ono ekonomski nemoguće, nužna je saradnja države.

Ova je stvar i danas još uvijek na dnevnom redu. Ne prejudicirajući njezinom konačnom rješenju, moram ustvrditi, da se realizacija ovog projekta mora u interesu naroda i šumoposjednika u što skorije vrijeme provesti. Moja je intencija, da ovim kratkim osvrtom na problem izvoza iz vlasteoskih šuma pružim široj javnosti najmarkantnije konture. Tako će se barem donekle moći stvoriti sud o važnosti vlasteoskih prometala ne samo u šumskoj, nego i u općoj privredi.

Saobraćajne prilike na ovom velikom posjedu očito svjedoče, kako bez izgrađenih prometala nema intenziteta gospodarenja. Ako ovdje još i imade ekstenzivnosti, to se ona odnosi samo na one komplekse, koji su van dohvata prometne mreže. Moje je pak uvjerenje, da je bez uređenog saobraćaja iluzoran i svaki strukovni rad šumara, jer svim drugim sredstvima ne možemo glavnom proizvodu našega rada dati onu vrijednost, koja mu po njegovoj upotrebi u raznim granama privrede čovjeka pripada. Dok ne riješimo zadaće uređenja saobraćajne mreže diljem otadžbine, dotle je vrijednost našega rada samo fiktivna i imaginarna.

Zaključak

Reasumirajući sve što je rečeno, dolazimo do zaključka, da se gospodarenje na vlastelinstvu Thurn Taxis razvija u pravcu, po kom bez suvišnih eksperimenata a uvažujući lokalne kako klimatske tako i peđološke prilike nastoji izvući što veću moguću korist. Ono je konzervativno, jer u svojim metodama ne zakreće ni na lijevo ni na desno, nego već preko pola stoljeća podržaje stalnu osnovnu liniju.

Da je to opravdano, suvišan je svaki dokaz. Svjedoči za to današnje stanje vlasteoskih šuma. Šumarstvo planinskih domena ne može biti objektom za primjenu neprokušanih nazora a niti smije praviti skokove, a da u isti mah ne izlaže opasnosti svoj temeljni kapital — šumu.

Prije nego zaključimo naše izvode bacit ćemo kratak pogled na istoriju ovoga posjeda¹⁰). Njegova povijest zadire u burnu prošlost hrvatskih velikaša Frankopana i Zrinjskih, čije je bio vlasništvo. Njihovom se inicijativom i troškovima podigla u Gorskom Kotaru željezarska industrija (XVI. stoljeće), koja je brzo nakon njihove katastrofe nestala. Godine 1544. zaključi Stjepan Frankopan, nazvan knez od Ozla, sa svojim šurjakom grofom Nikolom Zrinjskim formalnu zajednicu dobara (»eine förmliche Gütergemeinschaft«) kao osnovku za obrambeni savez protiv Turaka, — a u cilju zaštite svojih hrvatskih posjeda. Tako dobije Nikola Zrinjski, poznati hrvatski junak iz sigetske tragedije (god. 1566.), udio na imanjima Ozalj (kraj Karlovca), Brod i Grobnik. Kasnije — prilikom ponovne diobe frankopansko—zrinjskih dobara — dode grad Ozalj zajedno s gospoštijom i gradom Grobnik u vlasništvo obitelji Zrinjskih, dok gospoštija i grad Brod ostade kao isključivo vlasništvo frankopanske kuće. Gradovi Brod, Grobnik i Ozalj dijelili su s ovim slavnim porodicama mnoge ugodne i sretne dane, a gledali su i propast njihovih zadnjih odvjetaka. Poznato je, da su urotnicima protivu bečkog imperija, Petru Zrinjskom i Krsti Frankopanu, u smislu smrtne osude u Bečkom Novom Mjestu god. 1671. bila zaplijenjena i oduzeta sva imanja u korist države. Tako je i ovaj posjed došao u ruke kraljevskih komora u Grazu i Požunu (Pressburg). — Ovo stanje potraja sve do godine 1725., kadno ovaj posjed zajedno s gradom Ozljem — koji do danas dijeli s njim zajedničku sudbinu — prelazi putem zamjene u vlasništvo grofa Rajmonda Perla, koji je u tu svrhu odstupio državi svoja imanja u Italiji (Sicilija i Abruzzi). Iz ruku grofova Perla za vladanja Marije Terezije (god. 1766.) dolazi ovo vlastelinstvo kupoprodajnim ugovorom u vlasništvo grofa Theodora Baththyanyi-a. U to se vrijeme počinju prvi puta uređivati ove šume, čemu za dokaz imamo sačuvane nekoje pregledne karte.¹¹) Za vrijeme vlasništva Baththyanyi-eve obitelji provedena je na ovom posjedu segregacija s bivšim kmetovima (god. 1867.) po tadanjem riječkom sudbenom stolu kao urbarskom sudištu. Obitelj Baththyanyi, dobro poznata u hrvatskoj političkoj povijesti, držala je ovo imanje sve do godine 1872. kada ih je prodala kneževskoj obitelji Thurn Taxis. Tako i povijest šuma ovog

¹⁰) Istorici su podaci uzeti iz djela J. B. Mehler: »Das fürstliche Haus Thurn und Taxis in Regensburg«, — izdano u Regensburgu (Bayarska) god. 1898. str. 226—228.

¹¹) Najstarije karte ovog posjeda, koje su do danas sačuvane u centralnom uredu vlastelinstva (Delnice) jesu:

a) »Mappa der Hoch-Reichs-Graefl. Theodor Bathyanischen Herrschaft Grobnik, nebst Bemerkung deren mit fremden angrenzenden Herrschaften, — Anno MDCCXCIII. (1793. Mjerilo nije zabilježeno).

b) »Grenz-Karte der Excellenz graeflich Theodor Bathyanischen Herrschaften Brod und Grobnik, mit dem commercial District Buccari, — Anno 1804.« (Mjerilo nije zabilježeno).

c) »Brouillon der graefl. Theodor Bathianischen Herrschaft Brod, — Aprilis 1813, — Maasstab von 2400 Klaftern.«

d) »Plan von dem Judical Horvaczko liegenden Dorfe GASPARCZI zur Hochgräflich Theodor Bathyanischen Broder Herrschaft gehoerig, — Aprilis 1813, — Maasztab von 250 Wiener Klaftern.«

vlastelinstva imade udio u općoj, slavnoj ali krvavoj i tužnoj prošlosti našega naroda.

Predimo na glavni supstrat mojega temata, ulogu ovog posjeda u ekonomiji domaćeg žiteljstva. Naglasio sam već, da svako gospodarenje sa šumama, makar koliko su one u svojim velikim površinama i privatna svojina, mora imati opći nacijonalno ekonomski karakter. Tokom ovog kratkog prikaza provejava ta značajka ovih šuma na više mesta. Kušajmo je malo promotriti.

Poznato je, da narod ovih krajeva čuva i štedi šumu. Nema tu veliki šteta, požareva, iveranja i t. d. Seljak ne ugrožava šumu, on je dapače štiti. Ovo nastrojenje nije kratkog vijeka, već ono broji decenije. Pita se, koji su momenti uplivisali na psihozu ovdješnjeg naroda, da on prema sumi zauzme sasvim drugi stav, nego njegovi susjedi iz područja državnih šuma. Zablude je, kad se tvrdi, da ovdješnje stanovništvo stoji u prosvjetnom, socijalnom i ekonomskom pogledu daleko iznad stanovništva ostalih krajeva države. Ako šuma i jest glavno vrelo privrede, ne slijedi, da se ona po logici neukog čovjeka ima štediti u svom temeljnem kapitalu za buduće generacije.

Naš narod, iako nije baš golubinje čudi, nerado posije protupravno za onim, što može uz mali trud zakonitim putem postići. Moramo se zaustaviti na činjenici, da je seljak iz vlasteoskih šuma Thurn Taxis oduvijek mogao namiriti svoje potrebe u svako doba i uz povoljnije uvjete (brže, jeftinije i sigurnije) nego iz državnih, a dapače i svojih komunalnih šuma¹²⁾. Seljak u pravo vrijeme i potpuno namiren u svojoj potrebi ne osjeća nužde, da protuzakonito zahvata u šumu i da bude njezin zatornik. Zbog toga su u ovim krajevima šumske štete sasvim nepoznate, a koje se — priznati se mora — često počinjaju iz nužde. Ovamo valja ubrojiti sve šumske poslove, u kojima je seljak našao zaradu. I ne samo to, nego je tijekom dugog vremena uvidio naš svijet, da se svi šumski radovi vrše u svrhu, da se uzgoji ljepši i bolji materijal, kojega će iskorištavanje njemu nositi najveći dio zarade. Ovdašnji je seljak n svoje oči vido odlične rezultate racionalnog šumskog gospodarstva. On nalazi zaradu kod gradnje i popravaka šumskih prometala i građevnih objekata, koji će opet ponajviše samo njemu olakšavati saobraćaj i poslovanje. On je uvidio, da mu te šume ne će oduzeti nikakva firma ni koncesija, već će ih iskorištavati on sam. Ove se činjenice, s koje god ih strane promatramo, ukazuju kao djela vlasteoske šumske uprave.

Ako bi se moglo posumnjati, da ovo pedesetgodišnje djelovanje šumoposjednika nije vođeno altruizmom, to valja imati u vidu, da kao nacijonalni ekonomi moramo posmatrati ne intencije nego djela. Samo tom djelovanju moramo pripisati razvoj svijesti i nastrojenja ovog naroda naprama šumi i šumarstvu. Tako se ono dade jedino i protumačiti. Svega toga u ostalim šumama ove države ne nalazimo.

Nadalje nas ovdje interesira stanje ovdješnje drvene industrije. Utvrđili smo, da se ono razmjerno ostalim krajevima države nalazi na doličnoj višini, te da je sva u rukama malog domaćeg

¹²⁾ Brzina dozname, točnost u procjeni količine i kakvoće traženog drveta, povoljnije cijene [isporedi »Cijenik šumskih proizvoda kr. direkcije šuma u Zagrebu (ogrevno drvo, banovište i kraške šumske uprave) za god. 1926., te »Cijenik za šumske glavne i použitke vlastelinstva, god. 1926.], način plaćanja i mogućnost lako izvoza.

kapitala. To je nacionalno ekonomski plus, kojeg u drugim krajevima države u ovoj mjeri ne nalazimo. Nastaje pitanje, koji su uzroci, da se u ovim krajevima nije podigla velika a napose strana industrija. Staro je ekonomsko pravilo, da veliki obrt zatire mala preduzeća iste vrste. Svakako dakle mora postojati u razvoju šumsko-privrednih prilika upliv trećeg najblžeg faktora — šumoposjednika.

U tom je pogledu izvršilo ovo vlastelinstvo jednu odličnu nacionalnu zadaću. Cijela je povijest šumske privrede ovoga kraja tjesno povezana o povijest ovoga posjeda. Početak je gotovo svakog šumsko-privrednog preduzeća obilježen direktnom pomoći vlasteoske uprave (osiguranje sirovine na manji ili veći niz godina), ili pak indirektnom (kreditiranje izvoza, visine plaćanja prema količini izvoza), a to se sve u potpunom obimu i danas provadja¹⁸⁾. Konačno rasjajnost malih sjećina (prebirno gospodarenje) i mnogostrana gravitacija šumskih prometala više konvenira malim lokalnim preduzećima, nego jednoj velikoj industriji, koja traži velike suvisle komplekse (a po tom i sjećine) i gravitaciju prometala u jednom pravcu. Tu dakle leži glavni uzrok današnjeg stanja ovdješnje šumske privrede. To su stanje stvorile vlasteoske šume i njihova uprava. Ovakovu funkciju ostale šume naše države nijesu vršile.

Ne smijemo mimoći ni aktivni rad vlastelinstva na humanom i karitativnom polju. Ovamo ulaze redoviti (patronati) i vanredni izdaci (potpore u nezgodama, kod požareva i t. d.) u naturi (besplatna grada) i u novcu. Ovi troškovi premašuju stotine hiljada dinara godišnje.

Teško je ocijeniti ovaj rad. On je sitan i neprimjetljiv, te ne donosi sa sobom bučna priznanja. Pogotovo ne danas, kadno poratni poremećeni pojmovi reda, pravednosti i morala negiraju vrednote svakog djelovanja, koje ne pogoduje časovitom nastrojenju širokih masa. Tu je tragika našega vremena. U analizu se i ocjenu ove ekonomске uloge ne mogu upuštati, jer mi nije poznato, u kolikom je obimu vrše uprave ostalih šuma otadžbine, pa mi je upoređenje nemoguće.

Ova tri momenta u glavnom karakterizuju važnost ovih šuma u gospodarskom životu ovdješnjeg naroda u toku posljednjih pet decenija. Nužno moramo zaključiti, da je ovo šumsko gospodarstvo oduvijek odlično vršilo svoju zadaću, te da se je ono obzirom na ostale šume ove države najviše približilo svojoj pravoj svrsi. Ako bi se uopće u ovom pogledu mogao naći kakav prigovor radu vlasteoske uprave, to bismo eventualno mogli zastati na činjenici, da strukovno gospodarenje na ovom posjedu nije do u najnovije doba bilo povjerenito domaćim stručnjacima. I tako je povukla sudbina pisaca ovih redaka, da žalibio tek kao prvi domaći sin sarađuje u strukovnoj upravi ovog vlastelinstva. No unatoč toga, moram priznati, da je rad vlasteoske uprave, u kojoj su sudjelovali strani — napose njemački stručnjaci —,

¹⁸⁾ Plaćanja se na vlastelinstvu vrše ne obročno nego prema količini izvoza. Uplaćena svota dosiže vrijednost samo onog dijela materijala u šumi, koji će kupac smjesti odvoziti. U slučaju opravdane finansijske nužde dozvoljen je kredit. — God. 1925. za vrijeme privredne krize oprošteno je odlukom Vrhovne uprave posjeda (27. IX. 1925. br. 897.) trgovcima 20 posto od dostaune cijene, t. j. snižena je od 128 dinara na 102 dinara. Prema tomu je u priloženom diagramu »Kretanje cijena« označena za god. 1925. postignuta, a ne de facto i uplaćena cijena.

bio oduvijek stvarno u korist naroda, što očito svjedoče iznešena fakta. Oni su na naše tlo prenesli dobro prokušane metode gospodarstva iz svoje domovine i tako stvorili ove divne šume, — primjer racionalnog gazdinstva, kakovog u našoj državi uzalud tražimo. Mi danas ne možemo drugo, nego da njihov rad nastavimo istim zaertanim smjerom. Svako skretanje i svaka reforma u bilo kojem obliku ugrožava ove šume, a s njima i vitalnu egzistenciju ovdašnjeg naroda.

* * *

Smatrao sam svojom dužnošću, da pred stručnu javnost iznesem glavne kriterije gospodarenja na ovom posjedu kao i njegovo značenje za privredu ovoga kraja. Ne spada u područje ovog temata činjenica, da je u našoj široj javnosti pitanje ovog posjeda užvitlalo mnogo prasine te da se s vrlo malo poznavanja i nepravedno prosuđivalo. To je uostalom nama i našim prilikama prirođeno.

Mislim da sam pišući ove retke uradio svoju dužnost i kao ekonom i kao član ove države. Vjerujem da će ovo vlastelinstvo ostati kao zeleni otok usred mora izdevastiranih šuma, koje dnevice političko-partajska hidra nagriza i poništava. Dok se u ovim šumama najbolje manifestuje blagosloveni rad šumara, dotle drugdje u otadžbini pada taj silni narodni imetak žrtvom poznate naše destruktivnosti. Gola briga za samu sadašnjost — ta osobina polukulturalnih naroda — brzo će prometnuti šume širom domovine u goli krš i puste planinske gudure koje će kao sive i beskrajne sablasti potomcima kazivati teške grijehе naše generacije.

Les forêts et les économies privées. Une description des forêts et de l'économie forestière de la grande propriété Thurn-Taxis en Yougoslavie.

Réaction

Ing. ADOLF JOŠOVEC :

GUBAR U ŽUTICI GODINE 1927.

Ugod. 1927. pojavio se gubar u Žutici u manjoj mjeri nego li do sada, pa se prema svemu čini, da već epidemija gubara jenjava, i da je već nastupila degeneracija. U god. 1926. bila su odložena jaja gubareva u značnoj mjeri na površini od 720 kat. jut., u neznačnoj mjeri na površini od pp. 1000 kat. jut. Prema tome je ove godine brst gubara u prvospomenutim dijelovima bio potpun, a u ostalim djelomičan. Ove je godine gubar odložio jaja u mnogo manjoj mjeri i to u značnoj množini na površini od 350 kat. jut., a u neznačnoj mjeri na površini od 300 kat. jut. Uporedivši množinu odloženih jaja s prošlogodišnjim može se pouzdano zaključiti, da na godinu množina gubarevih gusjenica ne će biti velika, te će prema tome i ta epidemija naskoro završiti.

Medljika je stalni gost Žutice, te se pojavljuje svake godine bez obzira na pojavljivanje gubara i to u podvodnim močvarnim dijelovima u većoj množini. Njezina je pojava vezana uz stanovište predjele, gdje se pojavljuje redovito, a inače sporadički. U onim dijelovima, gdje se medljika pojavljuje redovito, pojavilo se i sušenje hrastova pojedinačno već i prije pojave gubara, a sa pojavom gubara se to sušenje uvećalo. Dapače lokalno je nastalo posvemašno sušenje sastojina na većim površinama. Tako su se već u prošlim godinama osušile hrastove sastojine u većim površinama, o čemu sam u dosadašnjim referatima izvijestio.

U većoj opasnosti, da se osuše, nalaze se još sastojine na površini od pp. 240 kat. jut., južnog dijela Žutice između Česme i Črnca, u nižim položajima, gdje se medljika redovito pojavljuje. Već dosadašnjim pojedinačnim i hrpmičnim sušenjem te su sastojine vrlo proredene. Najveću otpornost sušenju daju za sjeće zrele sastojine Vračoč i Selišće, koje su vanrednog uzrasta, povoljnih uzgojnih prilika te značne tehničke sposobnosti, a medljika je tamo samo sporadička. I ako je gubar u tim sastojinama harao bez prekida već od god. 1923. nije se moglo do ove godine naći nijedno suho stablo. Istom ove godine, kad se medljika baš u ovim dijelovima u velikoj mjeri pojavila, osušilo se pp. 500 hrastovih stabala i to samo na nižim položajima i stabla manje tehničke vrijednosti sa slabim krošnjama i većim dijelom polištena u gušćem sklopu. Broj posušenih stabala prema broju zdravih stabala, koji iznosi pp. 10.000 hrastova, upravo iščezava, te ni najmanje ne utječe na obrast sastojine. Pošto prema gore rečenom epidemija gubara rapidno jenjava, a niši je gubar ove godine odložio jaja u tim sastojinama, pa niši u blizini njihovoj, sigurno je, da nema opasnosti, da će se te sastojine kao ukras Žutice i kao jedne od najvrijednijih hrastovih sastojina naše države osušiti.

Mořenja gubara ove sam godine nastavio, te sam u mogućnosti, da upotpunim svoja opažanja iz godine 1926. priopćena u Š. L. 1926. str. 538. Ovogodišnja sam opažanja vršio većim dijelom lično i opažanja upućenoga lugarskoga osoblja lično sam kontrolirao. Podačke sam bilježio u posebno za to sastavljenom iskazu, kojega ovdje priopćujem.

Vremenske prilike. (Temperatura, vjetar). S početka hladno, vjetar sjevernjak, a zatim toplije oblačno s malo kiše. Početkom aprila jaki mraz. Od maja vruće bez kiše.

Stanje poplava. Poplave je bilo samo koncem maja i to malo.

Dan listanja pojedinih vrsti drveća. Listanje je kod pojedinih vrsta drva započelo i to: joha i grab 8. aprila, jasen i brijest 12., a rani hrast 15. aprila.

Stanje gubareve zaraze. Zaraza gubara je bila potpuna. Legla su bila gusto posuša do 10 m visoko po deblu i granama i to na grabu više nego na hrastu.

Početak leženja gubarevih gusjenica. Prva leženja gubarevih gusjenica opažena su dne 15. aprila i to na rubovima i na sunčanoj strani.

Tok leženja gubarevih gusjenica. U početku se gubar jedno 3 dana legao vrlo sporo, a poslije naglo, te je do konca aprila završeno.

Množina izleženih jaja. Od gubarovih jaja izleglo se oko 60–70% i to približno svuda pojednako.

Dan miljenja gusjenica na stablo. Gusjenice su ostale 2–3 dana na leglu, a zatim su tek uzmile po stablu do lista.

Jakost brštenja prije prelaženja. Mlade su gusjenice s početka bile spore i trome, pa je brštenje prvih 14 dana bilo slabo, ali nakon tога vremena upravo vidljivo.

Dan i jakost prelaženja gusjenica. Prelaženje gusjenica započelo je 5. maja u masama. Tom su zgodom gusjenice obrstile list podstojnoga drveća i grmlja, dapače i travu i šaš.

Vladanje gusjenica kod brštenja. Gusjenice su cijelo vrijeme brštenja bile živahne i nijesu pokazivale nikakvu trmomost.

Vrijeme zakukljivanja. Prve kukuljice opažene su 6. juna, a zakukljivanje bilo je u početku sporo.

Dan letenja leplira. Prvi je leptir opažen 16. juna, a već 20. juna bilo je mnogo leptira, a vidjevali su se do 5. jula. Omjer ženki prema mužjacima bio je 1 : 2.

Odlaganje jaja. Jaja su ženke odmah odlagale i dosla gusto.

Stanje sastojina nakon brštenja. Sastojine su bile potpuno obrštene. Obršten je bio hrast, grab i grmlje potpuno, a joha djelomično.

Opažanja neprijatelja. Osa-najeznica opaženo je vrlo malo kao i muhā gusjeničarki. Od ptica opaženi su za vrijeme brštenja u velikoj množini čvorci, kojih je poslije nestalo. Opaženo je, da žabe žderu gusjenice i leptire.

Dan ponovnog listanja. Hrast je ponovno počeo listati 16. juna.

Pojava medljike. Medljika se pojavila između 20. i 30. juna u znatnoj množini, te je mjestimice sav list pobijelio.

Sušenje hrastovih stabala. Sušenje stabala bilo je samo pojedince, a u većoj mjeri hrpmično po močvarnim dijelovima.

Pojava kornjaša. Potkornjaci opaženi su su samo u slablima, koja su se počela sušiti.

Promađrajući gube u jeseni za lijepa sunčana vremena mogao sam konslalirati, da su se već u jeseni izlegle gusjenice po 2–3 u pojedinim gubama, ali dalje od mjeseta leženja nijesu otpuzale, već su i tamo za kratko pognule. Kroz zimu su gube izgubile žučkastu boju, te su poprimile neku pljesnivu boju. Prema ovim znacima zaključivao sam, da je nastupila degeneracija gubara, što se i potvrdilo, jer je 30–40% jajašaca ostalo jalovih. Naravno da je brst ipak bio potpun, jer su se jajašca nalazila u značnoj množini.

Leženje gubara pada u vrijeme listanja glavnih vrsti drva, čiji list služi za hranu gubarevoj gusjenici. Iz toga je posve razumljivo, da se podaci o biologiji gubara u njemačkoj literaturi ne slažu s našim podacima. Prema prošlogodišnjem zapažanju ove se godine gubar legao nešto kasnije. Razlog će valjda biti taj, što je ove godine početkom aprila bio velik i jaki mraz, koji je sprječio ranije leženje. Ostalo je vrijeme bilo vrlo pogodno za razvoj gubara, jer je bila suša.

Prelaženje gusjenica bilo je ove godine ranije, jer je na manjem prostoru bila veća množina gusjenica, pa su i prije dovršile brštenje napadnutih sastojina. Prelaženje gusjenica bilo je u velikim masama, jer zaprijeka nije bilo, a jednom su zgodom mase gusjenica priječile prolaz vlaka industrijskom prugom.

Zakukljivanje gusjenica uslijedilo je u isto vrijeme kao i prošle godine, a isto tako i let leptira. Omjer ženki i mužjaka bio je isti t. j. 1 : 2.

Odlaganja jaja uslijedilo je odmah poslije leta, te su jaja odložena gusto i visoko više po grabu nego po hrastu. U sastojinama, koje su ove godine bile zaražene gubarom, ne može se sada naći gubarevih jaja, što je znak, da se gubar otselio u druge sastojine. Selenje je moglo biti potpuno, jer nije bilo nikakovih zaprijeka, pošto su radi suše svi kanali i jarnici ostali cijelo vrijeme suhi.

Od neprijatelja gubarevih opaženo je i ove godine vrlo malo osanajeznica i muha-gusjeničarki. Od ptica opažena su mnoga jata čvoraka, ali samo za vrijeme brštenja. Da bi se čvorak hranio gusjenicama nije se moglo opaziti. Međutim je opaženo, da se žabe hrane gusjenicama i leptirima gubara. Za vrijeme spuštanja gusjenica sa drveća opaženo je oko stabla mnogo žaba, gdje vrebaju. Čim se gusjenica spustila nisko zemlji, žaba je zaskočila i gusjenicu progutala. Taj je pojav bio dosla čest tako, da se može pozitivno ustvrditi, da se žabe hrane gubarevim gusjenicama. Da li je to samo slučaj ove godine, kad je bila suša, ili je to redoviti slučaj, ne može se ustvrditi, pošto se dosada to nije ni opazilo. A i ove godine se to slučajno opazilo, pa se tome posvetila veća pažnja. No po mojem mišljenju neće to biti od većeg utjecaja za tamanjenje gubara, pošto se gubar i dalje zadržao još u značnoj mjeri, premda i žaba imade vrlo mnogo.

Medljika se pojavila ove godine između 20. i 30. juna i mjestimice i takvoj množini, da je sav list pobijelio.

Posljedice ovogodišnjeg haranja gubara i medljike nijesu još posve vidljive. Za sada imade samo pojedinih sušaca i to po nižim položajima, te u predjelima, gdje se sušenje i dosada pojavilo. Drugi su predjeli ostali pošteđeni. Pravu sliku sušenja dat će naredno proljeće.

Time bi uopće završio svoja opažanja o gubaru, pa će biti zadovoljan, ako sam i najneznačniji dio pridonio za upoznavanje toga našega najvećega štelnika.

Инг. ВОЈКО КОПРИВНИК:

ХИСТОРИЈАТ И ЦИЉ НАШИХ ЛОВАЧКИХ ОРГАНИЗАЦИЈА

После завршеног рата, у тако вруће очекиваној ослобођеној и уједињеној Отаџбини, појавила се одмах и у редовима наших ловаца мисао за што бржом, што јачом и јединственом организацијом. Али овај посао наишao је у почетку на тешкоће, не толико због различитог менталитета — јер су ловци по природи свога јуначког спорта међусобом блиски и дружељубиви — него ради разноликог законодавства. Тако се могла већ од почетка организовања ловачких редова опажати тенденција, да се исти удружују по територијама, на којима важе исти ловски закони и прописи.

Србија. На територију предратне Србије обновила су се бројна ловачка Удружења, која воде своје порекло још из 1889.—90. године, као Београдско, Крагујевачко, Нишко, Ваљевско и т. д. Савез Ловачких Удружења Краљевине Србије основан је 1889. године на великој ловачкој Скупштини у шуми званој »Рогот«, близу Јагодине, у срцу Шумадије. Правила Савеза потврђена су у Управи Града Београда 30. септембра исте године под Бр. 22.644. За првог председника Савеза изабран је Љубомир Лешјанин, маршал Двора. Правила Савеза изменењена су на сконцесији 14. септембра 1902. године у Јагодини и потврђена код Среског начелника Јагодинског под Бр. 17.013. од 1. новембра 1902. г. Савез је одмах у почетку окупио око себе 20—30 ловачких удружења, којих број се ускоро попео на 80. Данас броји 58 Савезних Удружења преко 5000 редовних чланова. Средишња Управа свију Савеза ловачких Удружења труди се, да ове редове увећа још са свима оним организацијама, које поради познатих спорова и размирица до сада нису ушли у тај Савез, те се можемо надати, да ће се означен број ускоро подићи још за коју хиљаду редовних чланова.

Хрватска. На територији Хрватске и Славоније падају почетци удруживања већ у год. 1881., кад су прва правила »Загребачке Ловачке Удруге« потврђена 22. септембра 1881. године под број 31.080. у Загребу. Две године доцније, 1883. године основано је »Прво Загорско Ловачко Друштво за заштиту лова«, али је и ово друштво, као и прво, након кратког времена престало. На збору 24. новембра 1890. године сачело се у Загребу 30 другова хрватских ловаца, који су основали под председништвом свог грофа Драшковића дефинитивно »Хрватско Друштво за гајење лова и рибарства«, те поднели своја правила на одобрење

30. јуна 1891. год. под бр. 21.086. Године 1892. почeo је излазити »Ловачко Рибарски Вјесник«, који је окупљо око себе не само ловце из Хрватске и Славоније, него и многе пријатеље ловства и рибарства из Далмације и суседне Босне. У унутрашњости постојала су само редко на ком месту засебна ловачка друштва, јер су сви ловци били окупљени око Загребачког. Оснивање локалних друштава у унутрашњости Хрватске и Славоније почело је тек након уједињења, па се према томе приступило оснивању Савеза тек 8. септембра 1925. год. Правила тога Савеза одобрена су 4. јануара 1926. год. Бр. 97.415.—1925. у Загребу. Сада броји Хрватски Савез 33 ловачка друштва са 1791 чланом. Плодносан рад тога Савеза нарочито преко свог одличног листа и по сјајној ловачкој изложби у Загребу 1925. год. широм земље познат је.

Словеначка. У Словеначкој установљен је »Словенски Ловски Клуб« 1907. године, који се 1911. године претворио у »Словенско Ловско Друштво«. Ово је после рата своју организацију протегло на све крајеве Мариборске и Љубљанске области. 31. децембра 1925. године бројило је Друштво 2042 члана, који примају сви бесплатно познати ловачки лист »Ловец«, који стоји на признатој литературној и стручној висини. У кругу »Ловског друштва« образовани су клубови љубитеља керова тичара-зечара-брaka, и других спорних паса; приређивање су стрељачке утакмице, ловачке изложбе, сајам кожа и крзна, фонд »Зеленог Крста« за потпомагање старих чувара лова, њихових удова и сирота; па и »Ловачка Задруга«, која има у догледно време саградити у Љубљани »Ловачки Дом«. За сређивање послератних прилика друштво је својим организацијама веома много допринело, приређивањем предавања, сајмова ловачког прибора, набавком приплодне дивљачи, тамањењем штетне и т. д., тако да су ловишта данас велиkim делом у погледу дивљачи повраћена у предратно стање и да општине примају за своја ловишта годишње око милион динара од закупљеног лова, који новац могу употребити за путеве, сиротишта и друге опште корисне социјалне и хумане сврхе.

Војводина. Исто тако су се на подручју Војводине одмах после рата почели ловци удруживати у домаћа ловачка удружења. Већ 10. децембра 1922. год. створен је Савез у Новом Саду, за 45 ловачких удружења. Данас се је тај агилан Савез проширио на велики број од 204 Савезних Ловачких Удружења са преко 4000 редовних чланова. »Ловачки Гласник«, стручне новине војвођанских ловаца, излази у бројној наклади од 5000 комада месечно. Савез је приредио успелу ловачку изложбу у Суботици приликом сајма 1925. године и спровео чврсту и дисциплиновану организацију широм своје равне и плодне ловне територије.

Босна. Послератне прилике ловарства биле су готово најтеже у Босни и Херцеговини. Због близине ратног фронта пушке су биле у свакога, и народ у усхићењу извојеване слободе, нагрнуо је како је то случај увек у историји оваквом приликом прво на шуме и на лов. Власти ни до данас нису још обратиле потребну пажњу извршењу закона о лову, и закона о ношењу оружја што осетно спречава сређивање ловачких прилика. У Фојничком срезу на пример је од 396 дозвола за ношење оружја издатих год. 1924., гласило 195 на ловачке пушке, док је издато само 80 ловних карата. Од 473 пријављених ловачких кривица

среским властима у години 1924., само по 24 пријаве је поступљено и само у 15 случајева је одређена казна, док по 449 пријаве уопште није поступљено. Ово доказује управо једно очајно стање. Поред свега тога су свесни ловци одмах после рата приступили организацији ловачких редова и то пре свега у Сарајеву, Бањој Луци, Мостару и т. д. те 30. јануара 1924. год. основали »Савез Ловачких Удружења« за Босну и Херцеговину, који броји 21 удружење са око 3000 чланова. Премда има Босна својих 5000 ловаца од којих има 4000 учлањених у 51 удружењу, досада није било могуће због горе описаних дезолатних прилика — прикупити у савез више од 21 удружење. Али се сада власт у заједничким напорима са Управом Савеза стара, да издејствује што пре санацију ових тешких прилика. Као гласник послужује босанским ловцима наш познати стручни лист »Посавски Ловац«, илустровани месечник за лов, рибарство, кинологију, оружарство и трагословље, који уређује наш заједнички власт, шум. надзорник Јарослав Шуг у Новој Градишици.

Далмација. Ловарство у Далмацији и пред рат није стајало тако, као што се жељело, јер на томе подручју није постојао ни прави закон о лову. После рата се с тога тамо најјаче осећала потреба по новом заједничком закону о лову. Али се ипак и ту показало, да није узрок несрећеним ловским приликама толико несташница прикладних закона и прописа, него нехат и безбрежност власти у питањима лова и ловарства. Даље, и овде, као и у другим покрајинама, нису криви закони и прописи, него немарно и недовољно или никако примењивање истих. Ипак су ловци Далмације успели да поред свих тешкоћа крај пловог нашег Јадрана уреде једно ловиште, које се може сматрати као бисер ловишта у нашој земљи. То је ограђено ловиште на полуострву до Сплита, на дивноме Маријану. Што је тамо учињено за узгој фазана, каменарки, зечева и срна и за утамање штетних животиња, као лисица, куна, дивљих мачака и нарочито птица грабљивица, сваког ловца мора да задиви. Главну заслугу за то има наш познати сениор ловац Др. Ј. Рачић из Сплита. Што се тиче организације ловаца у Далмацији, пошло је до сада за руком организовати око 20 савезних ловачких удружења, која су са око 1200 чланова сакупљени у Сплитском Савезу.

Црна Гора. Једино подручје у нашој земљи, које још није организовало своје ловачке редове, то је остала Црна Гора. Али је и у том питању, тако са стране Средишње Управе, као и са стране надлежног Министарства Шума и Рудника покренута акција преко Инспектората Шума и Великог Жупана у Цетињу у томе правцу, да се и тамо дође што скорије до организације Савезних Ловачких Удружења и до Савеза за Црну Гору.

Овакво стање подељено на наше покрајине, без довољне међусобне везе и без јединствене организације, постојало је све до године 1924.

Личности као г. Ђенерал Мил. Васић, г. Др. М. Стојадиновић, Министар н. р., г. пуковник Радивој Бојовић, Др. Мил. Стојић, г. саветник Драг. Турковић, г. Јован Лакић, г. Др. Ј. Рачић, г. инг. Војко Којрић-ник, г. Инг. Чеовић, г. Др. Ерхартић, г. М. Ј. Дивилд, г. В. Дојковић и готово најагулнији г. Др. Н. Ловренчић и Др. М. Зоричић ступили су у везу по ловачким интересима и нарочито у сврху проведбе јединствене организације, већ у првим годинама након уједињења.

Али тек конференција у јуну 1924. год. у Београду на којој је дошло до претходне информативне расправе по питању о оснивању једног централног тела и израде правила између заступника свију покрајинских ловачких организација, била је први позитивни успех на томе послу.

На првом конгресу ловаца из целе земље, одржаном уз ону сјајно успелу ловачку изложбу у Загребу 9. и 10. септембра 1925. год., која нам је свима још у живој успомени, закључено је једногласно у четвртој тачци донете резолузије, да се за 18. новембар 1925. год. сазове збор у Београду, на који ће сви постојећи Савези Ловачких Удружења у земљи изаслати по три делегата у сврху конституисања једне централне Управе. 18. октобра 1925. год. најзад у Београду је одржана конституциона скупштина Средишње Управе Савеза Ловачких Удружења у Краљевини С. Х. С., уз учествовање свију постојећих Савеза, која је примила своја уставна правила, одобрена решењем Господина Министра Унутрашњих Дела УБр.: 31.025 од 28. јула 1926. године.

Тиме је створен темељ за рад јединствено организованих ловаца у читавој Краљевини у циљу сређивања ловачких прилика и на унапређење интереса ловарства.

Да ловарство заслужује сву бригу, не само са стране ловаца него и са стране државне Управне Власти, доказује важност лова за нашу народну привреду, којој се мора из године у годину поклањати све већа и озбиљнија пажња. Годишње изважка наша земља меса од дивљачи око 300.000 кг у вредности од 6.5 милијона динара, а кожа од дивљачи око 200.000 кг у вредности од 155 милијона динара без онога што се троши у земљи. Наши стручњаци цене вредност лова у шумама од 7.3 милиона хектара површине и 11.3 милиона ха поља, ливада и пашњака наше Краљевине годишње на више од 250 милиона динара, без осталих национално економских користи занатлијама, трговцима, ловачком особљу и прехрани већих вароши.

Замашност организације постоји најзад и у великом задатку васпитања витешког и стручног схватања у нашем подмлатку за здрав и храбар ловачки спорт, за вешту употребу оружја и за окретност тела, присебност духа и љубав према рођеној земљи.

Данашњи успех, да је 6 Савеза са 335 удружења и око 17 хиљада чланова, за кратко време укупљено у круг Средишње Управе може нашој јавности бити јамство, да ће ловачке организације са успехом радићи и даље на унапређењу ловарства у земљи и да ће у главноме скоро створити један јак фронт интересената, који су међу собом појмове о напредном и рационалном ловарству рашчистили, и који ће стајати једнодушно на бранику једног савременог закона о лову. Када буде исти имао да издржи познате нападаје разних демагошких противника, пролизећи кроз дебату наше Народне Скупштине, тада имаће тај фронт ловаца, са својим угледом, са својим упливом, са својим стварним по државу и појединце корисним аргументима чувати неокрњеност здравих и рационалних ловачких начела. То је засада бар, први и далеки циљ свих организација ловаца у Краљевини Срба, Хрвата и Словенаца.

L'histoire et le but des organisations de chasse en Yougoslavie.

Rédaction

JUGOSLOVENSKO TRŽIŠTE DRVETA

MARCHÉ AU BOIS IOUGOSLAVE

ZAGREB, 8. NOVEMBRA 1927. — ZAGREB, LE 8 NOVEMBRE 1927

TECAJEVI ZAGREBAČKE BURZE

	Cijene po m ²					P.	St.	utovara
Hrastovi trupeči:	I vrste	1200	1300					
	II >	600	800					>
	III >	300	400					>
	za oplatu (furnire)	3500	4500					>
Ispiljeni polovnjaci:	I. vrste (Wainscoat-Logs)	4500	5000					>
Kladarke:	I. vrste (Boules)	1800	2800					>
Neokrajčane piljenice:	I. vrste 2—5.90 m. dulj.	1500	2200					>
Okrajčane piljenice:	blističe (Quartier) I. vrsti	2400	2800					>
	> > II. >	1800	2200					>
	bočnice (Sur dosse) I. vrsti	1800	2200					>
	> > II. >	1500	1800					>
Listovi (Feuillets) : 2 m	blističe (Quartier) I. vr.	3600	4000					>
	> > II. >	3000	3400					>
	bočnice (Sur dosse) I. >	3000	3400					>
	> > II. >	2400	3000					>
Popruge (frizi):	II. vrsti 25—95 cm 4—6 cm	1100	1300					>
	II. > 25—95 cm 7—13 cm	1400	1600					>
	I. vrsti blist. 1.00 m i više 7—13 cm	2100	2300					>
	I. vrsti boč. 1.00 m i više 7—13 cm	1900	2000					>
Četvrtiče (Chevrons):	od 50 cm dulj. na više	1500	1600					>
Grede (kvadrati):	od 25/25 cm	1000	1500					>
Francuska dužica:	1000 kom. 36/I. 4—6 M	6000	7000					>
Bačarska roba:	I. vrstiče od br. ½—2½	60	90					>
	I. vrstice od br. 3 na više	50	60					>
Bukovi trupeči:	I. vrstice	200	300					>
Okrajčane piljenice:	I. vrstice (parene)	1000	1100					>
Neokrajčane »	I. > >	900	1000					>
Okrajčane »	I. > (neparene)	900	1000					>
Neokrajčane »	I. > >	800	950					>
Popruge (frizi):	I. > (parene)	700	900					>
Javorovi trupeči:	I. vrstice	400	600					>
Jasenovi »	I. >	600	1000					>
Brijestovi »	I. >	200	500					>
Grabovi »	I. >	300	500					>
Meko drvo:	Merkantilna tesana gradja:	260	300					>
Piljeno koničasto drvo	I—III. probirak	425	475					>
» paralelno »	I—III. probirak	475	600					>
	Cijene po komadu							
Hrastovi brz. stupovi	7 m. dugi	—	—					>
	8 > >	—	—					>
	10 > >	—	—					>
Hrastovi željez. pragovi	270 cm 15/26 cm	54	65					>
	250 cm 15/25 cm	50	60					>
	220 cm 14/20 cm	18	24					>
	180 cm 13/18 cm	14	18					>
Bukovi željez. pragovi	250 cm 15/25 cm	35	39					>
Gorivo drvo:	Cijene po 10.000 kg.							
Bukove cjepanice:	I. vrste sa do 15% oblica	2000	2400					>
» sjemenice:		1400	1600					>
Hrast. cjepanice:	sa do 15% oblica	1600	1900					>
» sjemenice:		1200	1400					>
Drveni ugalj:	bukovi	7000	7600					>
	hrastovi	6000	7000	rinfuza				

PRAKTIČNO ŠUMARSTVO I NAUKA

Još o gubaru. U uvjerenju, da je gubar najčešći i najveći neprijatelj naših hrastovih šuma, glavni uzrok katastrofalnom sušenju tih šuma, zagovaram borbu proti gubaru. Da izazovem diskusiju o tome, sa entomološke strane, upotrebio sam zgodu ovogodišnjeg X. internacionalnog kongresa zoologa u Budapešti, u septembru ove godine, gdje sam održao predavanje pod naslovom: »Das massenhafte Eingehen der Eichen in Jugoslavien von entomologischer Seite betrachtet.«

U diskusiji su sudjelovala četvorica entomologa i sva se četvorica priključila mom stanovištu, da su gusjenice, osobito one gubara, glavni uzrok katastrofalnom sušenju naših hrastova. Generalni Direktor državne entomološke postaje u Budapešti, poznati stručnjak I. Jablonowski, potkrijepio je moje razlaganje primjerom iz Madžarske, a prof. Prell, poznati entomolog iz Tharandta, primjerom iz Njemačke.

Držim, da je time moje gledište pojačano, pa se nadam, da je mojim detaljnim razlaganjem na drugom mjestu¹⁾ uspješno dokazano, da ni medljika, ni mědnjača, kao ni tlo, a ni voda, ne mogu u naši biti sami za se primarni, općeniti uzroci sušenja hrastovih šuma, nego tek sekundarni, ili lokalni. Ovogodišnja moja opažanja uvjerila su me, da medljika, tek onda djeluje katastrofalno, ako dolazi o d m a h, k a d a i z b i j a d r u g o lišće. Ako navali medljika kasnije, kada je drugo lišće ojačalo, neće se ovo ništa, ili samo djelomice osušiti, neće imati kobnih posljedica po stablu, kao ove godine, gdje je napadaj medljike zakasnio radi suše i vrućine.

Sve ovo važne su činjenice.

Ako su mogući mnogi razlozi, mora biti i obrana različita pa se lako stvara zabuna. Ako je pak samo jedan uzrok glavni, stvar je jednostavnija, obrana lagija, uspjeh mnogo vjerojatniji.

Ako je glavni uzrok našem šumskom zlu gubar, kao što ja tvrdim, onda ima obrana, da se vodi proti tom gubaru. Zagovarao sam struganje legla gubarovih jajašaca kao najjednostavnije i najjeftinije sredstvo. Izvedeno je to posljednjih godina i kod naših više mjeseta sa uspjehom, ako je to obavljeno za vremena i valjano; naravno, da nije uspjelo onđe, gdje se obavilo površno ili djelomično ili prekasno.

Tako je to bilo do prošle zime, kada se je desio sasvim neobičan slučaj, da su se uz tople jesenske i blage zimske dane gusjenice izvalile u oktobru, novembru, decembru, januaru. Tako se to moglo desiti sa ostruganim leglima, kod pokusa kolege prof. Dra. A. Petračića u Maksimiru²⁾ a tako je to bilo, u koliko sam saznao, na dva mjeseta i u šumi, dok je na drugim mjestima bilo struganje uspješno.

Ne znamo kakova će biti ova zima, a žalosno iskustvo, da je uopće moguće, da se i iz ostruganih legla jajašaca gubarovih, iza blage zime, izvale u proljeće gusjenice, nalaže nam dužnost, da si bolje osiguramo uspjeh. Moramo upotrebiti jače, sigurnije, prokušano sredstvo, ako je i skuplje, a to je, da se legla dobro premažu katranom. Ako

¹⁾ Gubar i sušenje naših hrastovih šuma. 1. Dodatak. Glasnik za šumske pokuse. Zagreb. Knjiga 2. 1927.

²⁾ Prof. Dr. A. Petračić: Struganje gubarovih legla ne koristi. Šum. List 1927. str. 422., 423.

se kefica priveže na motku, može se to izvršiti do stanovite visine, jer znamo, da je obično velika većina tih legla smještena do 6 m visine.

Paljenje legla bakljom zimi, kako se sa izvjesne strane preporučuje, ne čini mi se ni jeftinijim, ni boljim.

Navala gubara srećom jenjava, ali se je pojavila posljednjih godina u šumama, gdje toga prije nije bilo pa valja stati na put daljem širenju za vremena.

Dr. Aug. Langhoffer

Naučno putovanje. Nastavnik zagrebačkog šumarskog fakulteta i naš odlični saradnik, gospodin Vladimir Škorić, inženjer šumarstva i doktor filozofije, vratio se sa naučnog putovanja po Sjevero-američkim Ujedinjenim Državama, gdje je probavio — o trošku američkom — godinu dana, studirajući fitopatologiju. Pošto je gospodin dr. Škorić imao prilike da se upozna sa šumama i šumarstvom Sjeverne Amerike, zamolili smo ga da nam za naš list napiše jedan informativan prikaz.

DRUŠTVENE VIJESTI

Ideje i ljudi. Pod ovim naslovom upravljen je g. uredniku Narodne Šume ovaj dopis: Gospodine vredniče! Učitivo Vas molim, da mi kao starom saradniku Narodne Šume ustupite nekoliko redaka. Vi dobro znate, da ja perhoreseciram sve polemike, koje padaju van okvira načelnosti, koje su tendencijozne i lične, a hvatam se pera samo onda, kad treba braniti ideje. Ja ni ovaj put ne bi zloupotrebljavao strpljivost Vašu i Vaših čitalaca, da nije potrebno opet stati na branik ideja.

Vaš stalni g. uvedničar u dva posljednja broja Narodne Šume dodirnuo je poznatu organizaciju Jugoslovensko Šumarsko Udruženje i njegov organ Šumarski List. Pošto ja nisam član uprave Udruženja, ne smatram se kompetentnim, da iznosim bilo kakova objašnjavanja o radu Udruženja. Mene interesuju samo oni izvodi, kojima g. uvedničar pokušava da objasni moje pisanje u društvenom organu i pokušava da iskonstruiše posve neobične tendencije. Da bi Vaši čitaoci mogli vidjeti lice i naličje jedne te iste stvari, potrebno je kratko objašnjenje.

Istina, nije moguće da se razbere da li se g. pisac hvatao pera kao novinar ili kao bivši tajnik Udruženja i urednik njegova organa ili kao činovnik Ministarstva Šuma i Rudnika ili kao univerzitetski nastavnik šumarske politike. Jednako ne znam, da li je ono, što je napisano, zaista učinjeno »motu proprio« i iz ličnog osvjeđećenja. Ali znam, da u tom smjeru svatko — pa i ja sam — smijem da sudim onako, kako mi se to čini najvjerovaljnije. Uostalom za nas, koji poznajemo istoriju našeg Udruženja u posljednjih 6 godina i sve evolucije i faze, nije nikakva teškoča prozreti stvarnost.

Mi, koji smo stvarali današnje Šumarsko Udruženje i podizali na noge Šumarski List — a tu treba lojalno priznati i saradnju g. uvedničara — znamo vrlo dobro, da nas je u tom radu vodila misao vodilja: očuvati Udruženje i njegov organ od upliva vlasti a naročito očuvati punu slobodu kritike šumarskoga rada. Vi, gospodine uredniče, znate vrlo dobro, odakle potreba ovoga traženja, jer ste i Vi bili svjedokom onog zaularivanja sa strane vlasti, koje je u bivšem Hrvatskom Šumarskom Društvu kočilo svaki slobodoumni rad. U prezidiju i upravi tadanjega društva sjedio je nemalo čitav zagrebački šumarski odsjek. Svi ostali bili su instrumenti za odobravanje. Vi ste, gospodine uredniče, zajedno samnom bili medju onima, koji su kritikovali ovo ograničavanje slobode, pa ćete razumjeti zašto smo se mi osnivači jedinstvenog Udruženja borili za slobodu misli i kritike u novom Udruženju. Vi znate, da je baš Vaš list u prvom početku pomagao ovu borbu. Ima čitav niz mojih članaka (»Misli vodilje naše šumarske politike«), kojima sam ja osvjetljavao pozitivnu i negativnu stranu naša

šumarske politike. Kad su se gradila pravila današnjeg Udruženja i privodio u život organ Šumarski List, a urednik mu je bio g. uvodničar, opet sam ja — a samnom i g. uvodničar — branio slobodu misli i kritike o radu vlasti. Kad se gradio zakon o šumama, ja sam lično porušio načrt ministarskog projekta, a Ministarstvo Šuma i Rudnika našlo se ponukanim da izradi nov projekat itd. Neću da Vas ovim nabrajanjem zamaram.

Dakle, ima li kakvo čudo u tome, ako je moj rad žilavo zadržao isti smjer, istu ideologiju i iste metode sve do danas. U svojoj dosadanjoj borbi nisam nikad pitao: koje je lice u Ministarstvu Šuma i Rudnika izradilo neku stvar. Mene je samo zanimalo, da li je ta stvar, po mom ličnom uvjerenju, dobra ili nije. Svu tu borbu vodio sam čitavo vrijeme otvoreno, pod svojim punim imenom, nekrijući se nikad ni za šifru ni za autoritet one stare »Quos ego...«

Pa zašto sad najednoč toliko zamjeravanje ovoj mojoj dosljednjoj poštenoj i lojalnoj borbi. Odakle neko podmetavanje mojim člancima nekih intencija, koje su meni vrlo daleko? Zar je grijeh, što sam tako uporno ostao na braniku istih principa i istih ideja — ostao šumar idealista? Zar je na meni krivnja, da su oni, koji su se borili samnom rame o rame, presedlali konja i »zažimirili na jedno oko stručne savjesti«, kako sa velikom uvjernjivošću karakteriše takove ljude g. uvodničar, te zaboravili borbu za slobodu misli te postali šumari neidealiste?

Eto to je naličje stvari.

Nemam ništa više da kažem, već da je sve moje pisanje u Šumarskom Listu jedna sastavna čest otvorene kritike naše šumarske politike. Smatrao sam, da sam bio dužan tako postupiti služeći dosljedno svojim načelima, interesu otadžbine i svom nastavničkom pozivu. Daleka je od mene bila svaka pomisao, da ikoga lično vredjam. Ja vjerujem, da se nitko nije našao povredjen. Jer da je takovih bilo, oni bi bili od mene zatražili objašnjenja ili čak zadovoljštinu.

Neću da odgovaračim svoje izvode, no vjerujem da zamnom stoji sva ona šumarska javnost, kojima je istinski stalо do srećne budućnosti našeg šumarstva i otadžbine.

Izvolite, gospodine uredniče, primiti uvjerenje mog drugarskog poštovanja. Vaš

Aleksandar Ugrenović

Zapisnik odborove seje Podružnice J. Š. U. dne 2. avgusta 1927 v Ljubljani.

Prisotni: predsednik — vl. svetnik O. Detela, podpredsednik — višji šum. svetnik ing. Šivi, tajnik — ing. Mozetič, blagajnik — ing. E. Obereigner, odborniki — ing. Rustia, ing. Lenarčič Jos., ing. Ziernfeld, ing. Božič, ing. Šušteršič, okr. gozdar Krivic. Prisotna sta bila še dva člana podružnice.

Odsotnost je opravičil ing. Sevnik.

Predsednik pozdravi došle in otvorí sejo ob 9.30 h.

Podpredsednik ing. Šivic uvodoma opozarja, da so tekoči posli začajali, ker je bil t a j n i k več časa na dopustu in bolovanju. Daljnji vzrok začajanju je tudi dejstvo, da obl. šum. ref. nima več pisarnе in so spisi vsled tega obležali po več tednov.

V zadevi carine-prostega uvoza hmeljevk, sproženi na zadnji odborovi seji v Mariboru, poroča o anketi, ki je bila skupno z zastopniki Hmeljarskega društva, Zveze industrijev in Kmetijske družbe, in okrožnici poslaní gozdnim producentom, da javijo, koliko hmeljevk bodo letos izdelali. Dosedaj je odgovorila polovica pozvanih gozdnih producentov — večinoma veleposestnikov — ki bodo izdelali cca 600.000 hmeljevk.

Prihodnje spomladji bo izvenredna konjunktura za hmeljevke ter se jih bo rabilo po zatrdilu predsednika Hmeljarskega društva okoli 4½ milijona.

Predsednik vl. sv. Detela pripomni k temu, da bi bilo dobro po sreskih šum. referentih približno dognati, koliko hmeljevk bi mali gozdniki posestniki — kmetje — mogli stalno producirati.

Ing. Ziernfeld izjavi, da bi državni gozdovi, odn. sama Pokljuka dala pol milijona hmeljevk. Zahteva se pa za hmeljevke zimska sečenja, katero je pa v državnih gorskih predelih težko provesti. Poleg tega bi bili transportni stroški veliki. Tudi bi se Hmeljarsko društvo moralno obvezati, da prevzeme izdelane hmeljevke.

K temu pripomni ing. Šivic, da je predsednik Hmeljarskega društva na anketi izjavil, da Hmeljarsko društvo nikakor ne more prevzeti obveze, da pokupi vse izdelane hmeljevke.

Glede že znane zadeve — autorizacije šum. inženjerjev — poroča ing. Šivic, da je Podružnica zavzela stališče, da imajo kvalificirani upravitelji veleposstev na svojem področju pravo vršiti vsa tehnična in takeatorna dela brez posebne drž. autorizacije. S tem se strinja tudi Glavna uprava. Topogledna utemeljena vloga je bila odposljana na kompetentna mesta. Zadeva se bo še zasledovala.

Dalje poroča o vlogi na ministrstvo radi ukinjenih predavanj o gozdarstvu na kmetijski šoli na Grmu po gozd. strokovnjaku, — sreskem šumarskem referentu v Novem mestu. Doseglo se je, da sme predavati o gozdarstvu na imenovani šoli zopet gozdarski strokovnjak.

O akciji za posredovanje gozd. služb. poroča ing. Šivic, da je ta akcija dospela na mrto točko. Država ne sprejema uslužbencev, a privatni delodajalci ne povprašujejo po gozdarskih močeh. V tej zadevi se je po precejšnjem pretresu sprijel predlog ing. Božiča, da podružnica J. Š. U. razjasni po dnevnem časopisu, da posreduje brezplačno gozdarske službe ter se vabi zlasti gg. delodajalce, veleposestnike, da se obračajo glede event. prostih mest na to podružnico.

Nato prečita ing. Šivic dopis ing. Ružiča glede enotnega lovskega kroja. K temu pripomni, da bi lovski kraj kot paradni kraj v reprezentančne svrhe ob priiliki prireditev (streljanje, deputacija, pogrebi) imel sicer pomen, v kroju na lov hoditi pa nima pomena. Podružnica naj bi se izrekla, da je sicer za nekak paradni lovski, obenem šumarski kraj; kakšen naj bo, naj pa strokovnjaki določijo.

Ing. Šusteršič misli, da je v današnjih težkih prilikah to neizvedljivo, ker si % lovcev in šumarjev kraja ne bo nabavilo. Eni nimajo denarja, drugi nimajo smisla za uniforme. Ing. Božič povdarja, da bi kraj ne smel biti služben. Trebalo bi tozadovno stopiti v stik z Glavno upravo J. Š. U., da se vidi, kaj bodo drugi rekli. V principu smo za enoten tip; akcija naj se spravi v tek.

Predsednik Detela reasumira ter predlaga, da se Slov. lovskemu društvu in Glavni upravi javi, da je podružnica v principu za enoten lovski odn. šumarski kraj. Sprejetje.

Blagajnik ing. Obereigner referira o društveni gozdni drevesnici v Slivnici pri Mariboru na temelju poročil in obračunov ing. Antona Ružiča v Mariboru sledče:

Obračun za leto 1925:

Dohodki:

Preostanek koncem leta 1924	1 Din 50 p
Izkupilo za sadike iz drevesnice v Slivnici	27.790.— Din
od drugod nabavljeni	340.— » 28.130 » — »
Podpora iz gozdnega zaklada	5.000 » — »
Izkupilo za prodano seme	80 » — »
Refundirani stroški za tovorne liste	46 » 50 »
	Skupaj 33.258 Din — p
prenos dohodki	33.258.— Din

Stroški:		
Kancelarijske potrebe	100.25	Din
Za razglas o oddaji sadik	85.—	>
Nabava orodja	119.—	>
Za nadzor oskrbovalnega osebja (dijete in vožnja)	834.50	>
Rigoljanje drevesnice	2.424.—	>
Nabava sadik in transport	801.45	>
Nagrada okr. gozdarju	500.—	>
Obratovanje v drevesnici	15.319.—	>
Skupaj	20.183.65	Din
Preostanek koncem l. 1925	13.074.35	Din

Oddalo se je v letu 1925 sledeče množine sadik:

125.000 kom. smrek po 100 Din		
30.000 > odbranih smrek po 20 Din za drž. drevesnice v Ptuju		
116.650 > belega bora po 100 Din		
13.200 > macesna po 150 Din		
5.100 > izbranih sadik iz drevesnice		
	po 200 Din	
1.700 > > > od g. Kobija		
za tisoč komadov sadik.		

Obračun za leto 1926:

Dohodki:

Preostanek gotovine koncem leta 1925	13.074	Din 35 p
Izkupilo za sadike	52.238	> 75 >
> > seme	222	> — >
Refundiranje stroškov za oddajo sadik	1.042	> 50 >
Obresi hranilnice	510	> 03 >
Skupaj	67.087	Din 63 p
prenos dohodki	67.087	Din 63 p

Stroški:

Nabava inventarja	800.—	Din
Za novo lopo	1.612.45	>
Za nabavo sadik	10.350.—	>
Za nadzor oskrbovalnemu osebju (dijete in vožnja)	910.—	>
Za nabavo semena v l. 1925	8.043.42	>
> > > v l. 1926	4.390.—	>
Nagrade	1.300.—	>
Kancelarijske potrebe	492.—	>
Za obratovanje drevesnice	18.119.29	>
Skupaj	46.127	Din 81 p
Preostanek koncem l. 1926.	20.959	Din 82 p

Spomladi 1926 se je oddalo sledečo množino sadik:

po tarifni ceni

412.000 kom. smrek in izkupilo	36.880.50	Din
24.200 > macesnov	3.460.—	>
10.900 > belega bora	1.073.—	>
30.600 > črnega bora	2.848.—	>

45.250	>	gladkega bora	5.656.25	>
16.100	>	črnih jelš	1.771.—	>
200	>	domačega kostanja	100.—	>
50	>	javorja	10.—	>

po zvišani ceni, večkrat presajene sadike:

10 kom.	belega bora	250.—	Din
10	>	črnega bora	10.—	>
10	>	javorja	20.—	>
8	>	brez	160.—	>

brezplačno:

9.200 kom.	smrek	odnos	.	.	52.238.75	Din
------------	-------	---	---	---	---	---	-------	---	---	-----------	-----

odnos: 548.538 kom. sadik 52.238 Din 75 p

brezplačno:	400	>	macesna
	6.200	>	belega bora
	1.000	>	črnega bora
	300	>	gladkega bora

Skupaj: 556.438 kom. sadik za izkupilo 52.238 Din 75 p

Od te množine sadik je pa bilo nabavljenih od drugod:

100.000 kom.	smrek
15.000	> belega bora
10.000	> črnega bora

Skupaj: 125.000 kom. sadik za znesek 10.350 Din — p

Za te nabavljenje sadike se je pri oddaji istih izkupilo 12.067 > — >

Torej doseglo dobiček v znesku 1.717 > — >

Upravnik drevesnice je predlagal za uspešno delo v letu 1926
nagrado v znesku 3.300 > — >

Obračuna o oddaji sadik za leto 1927 ni bilo mogoče še natančno pregledati, ker je zelo obsežen vsled raznih cen sadikov za Slovenijo in za kraje izven Slovenije.

V letu 1927 je bilo oddanih 1.835.360 kom. raznih sadik za izkupilo 181.393 Din 72 p. Tudi v tem letu je bilo nabavljenih iz drugih drevesnic 504.250 kom. sadik za znesek 48.838 Din 50 p
Pri oddaji teh sadik se je izkupilo 65.290 > 50 >
in torej doseglo dobiček 16.452 Din — p

Za transportne stroške sadik so stranke refundirale znesek 14.769.70 Din.

Po novem pravilniku za oskrbovanje društvene drevesnice v Slivnici, ki stopi s 1. septembrom v veljavo, ne smejo v splošnem nagrade biti višje od 7% kosmatega dohodka. V kosmati dohodek se ne sme vpoštevati preostanka iz prejšnjega leta, izkupila za nabavljenje in z dobičkom prodane sadike, refundiranih stroškov za embalažo in transport sadik, izkupila za kupljeno in prodano seme ter sličnih stroškov, ki so v dohodkih in izdatkih izkazani.

Zaračunati je torej le izkupilo za sadike, ki so bile v drevesnici vzgojene, dobiček oddanih, nabavljenih sadik oziroma dobiček pri refundiranih stroških za embalažo in transport sadik ter obresti glavnice in slično.

Vsled tega bo treba v prihodnje obračun drevesnice temu primerno prilagoditi.

K poročilu blagajnika pripomni ing. Šivic, da si odbor ni na jasnom, zakaj društvena drevesnica kupuje sadike, kolikor ji zmanjkajo za dobavo svojim naročnikom,

iz tujih in iz državnih drevesnic. Prekomerna naročila naj odstopi državnim in privatnim drevesnicam, katere naj sadike direktno prodajo in pošljejo naročnikom.

Cena sadikam so preveč detajlirane.

S 1. IX. t. l. stopi pravilnik za društveno drevesnico v veljavo, po katerem bi se bilo v bodoče ravnat.

Upravitelj Lang misli, da društvena drevesnica ni pridobitno podjetje in vsled tega naj se vsaka trgovina opusti.

Predsednik Detela opozarja, da je po pravilniku upravnik društvene drevesnice naš organ in kot tak ima voditi svoj protokol in oskrbeti si svojo štampiljo »Podružnica J. Š. U. v Ljubljani — Uprave drevesnice«, ter ne sme dopisovati pod naslovom sreskega šumarskega referenta v Mariboru v imenu društva.

K predlogu glede nagrad pripomni upravitelj Lang, da se iste delijo po faktičnem delu in ne vedno po istem ključu. Svota 3.300 Din predložena za nagrade se mu zdi premajhna.

Ing. Šivic predлага, da se svota 3.300 Din zviša za 1. 1926 na 4.000 Din ter percentuelno razdeli med osebje drevesnice. Delovanje upravnika in vseh z oskrbovanjem drevesnice prizadetih organov se pohvalno omeni.

Nato referira predsednik centrale J. Š. U. ing. Lenarčič o častni zadavi J. Š. U. napram g. direktorju v Apatinu, nastali povodom ekskurzije v Trstiko.

Upravitelj Lang je v tej zadavi mnenja, da je g. direktor o prispevkih in izdatkih ekskurzije v Trstiko dolžan položiti račun J. Š. U. le tedaj, ako je nabiral prispevke za to ekskurzijo v imenu Udruženja, ako pa ni nabiral v imenu Udruženja, ni vezan polagati Udruženju računa o tem. To stališče naj zavzame tudi podružnica in je sporoči Glavni upravi. Sprejeto.

Nato se preide k razpravi o predmetu letošnjega občnega zбора.

Ing. Šivic predлага z ozirom na to, da je bil napovedan letošnji občni zbor J. Š. U. za 18. september, da naj se občni zbor podružnice vrši početkom septembra in sicer 3. septembra v Ljubljani. Ker državno šum. osebje vsled redukcije ni moglo pripraviti nobenih razprav za javnost, naj bi se vršila samo plenarna seja članov. Drugi dan, t. j. 4. septembra naj bi se napravil izlet v dolino »Vrata« na Gorenjskem. V svrhu organizacije izleta naj bi se izbral komite od četvorice članov, ki naj medsebojno preskrbijo in ukrenejo vse potreбno glede aranžmana. Pogostitve ne bo.

Zaprosi naj se ob priliki občnega zborova polovična vožnja od prometnega ministra.

Predlog se sprejme in določi za občni zbor (plenarno sejo) 3. september ob 3 h popoldne v Ljubljani. V pripravljalni izletni komite se izbero ing. Tavčar, ing. Kraut, ing. Šušteršič in ing. Miklavič. Ing. Šivic pa naj priravi s pomočjo sres. šum. referenta ing. Krauta splošen in gozdarsko-strokovni opis doline »Vrata« v kratkih po-tezah.

Odborova seja se je zaključila ob 12.30 h.

IZVADAK

iz zapisnika VI. redovne glavne skupštine Jugoslovenskog Šumarskog Udruženja, održavane 16. i 17. oktobra 1927. u Beogradu u zgradji Univerziteta.

Dana 16. otvorio je skupštinu predsjednik g. ing. Josip Lenarčič, pozdravivši u prvom redu **izaslanika Njegovog Veličanstva Kralja** g. majora Spužića, zatim zastupnika Ministra Šuma i Rudnika g. Miodraga Stamenkovića, generalnog direktora, kao i njega samoga u svojstvu generalnog direktora. Nakon toga su pozdravljeni izaslanici Ministarstva Poljoprivrede bratske Čehoslovačke republike g. inžinjeri Malec i Peterman, kao i izaslanik Čehoslovačkog Šumarskog Udruženja g. ing.

Walter. Pozdravljeni su zatim svi prisutni gosti, kao i svi skupštinari, a između potonjih pozdravljen je g. Gjuro Janković naš član, a sada narodni poslanik.

Na prijedlog predsjednika odaslala je skupština slijedeće brzovaje:

NJEGOVOM VELIČANSTVU KRALJU ALEKSANDRU I. TOPOLU

Učesnici VI. skupštine Jugoslovenskog Šumarskog Udruženja, koja se održava u prijestolnom gradu Beogradu, smatraju svojom najsvetijom dužnošću, da u dubokoj podaničkoj odanosti i vjernosti pozdrave Vaše Veličanstvo svoga Visokog Pokrovitelja, klijeću:

Da živi Vaše Veličanstvo, da živi eio Kraljevski Dom.

MINISTRU SUMA I RUDNIKA BEOGRAD

Učesnici VI. glavne skupštine Jugoslovenskog Šumarskog Udruženja šalju Vašem Gospodstvu svom vrhovnom šefu iskrene pozdrave, moleći Vas, da i nadalje poradite na progmatu našeg šumarstva.

MINISTRU ZEMEDELSTVI PRAHA

Učesnici VI. glavne skupštine Jugoslovenskog Šumarskog Udruženja šalju topline pozdrave Vašem Gospodstvu vrhovnom šefu Česko-slovenskog šumarstva i moćnom zaštitniku zajedničkog rada na šumarskom polju naših naroda.

ČESKO-SLOVAČKOM SUMARSKOM UDRUŽENJU

(Ustredni Jednota Československeho Lesnictva. Prag.)

Jugoslovensko Šumarsko Udruženje šalje bratskom društvu iskrene pozdrave, sa svoje VI. glavne godišnje skupštine.

POLJSKOM SUMARSKOM UDRUŽENJU

(Związek Zawodowy Lesników Rzeczypospolitej Polskiej Warszawa).

Bratskom poljskom društvu šalju učesnici VI. glavne godišnje skupštine Jugoslovenskog Šumarskog Udruženja iskrene pozdrave.

Nakon što su odaslati brzovjni pozdravi, pročitani su i brzovjni pozdravi, koje je glavna skupština primila sa raznih strana iz tuzemstva i inostranstva.

Po svršetku čitanja pozdrava dobiva riječ gosp. generalni direktor Ministra Šuma i Rudnika g. Miodrag Stamenković, koji ispričava izostanak g. Ministra Šuma i Rudnika i isporučuje njegovu želju za uspješan i plodomonasan rad ove skupštine. Ujedno obećava i sa svoje strane, da će kolikogod mu sile budu dopuštale, štititi i promicati interese šumarstva i da će u svakom momentu biti u pomoći Jugoslovenskom Šumarskom Udruženju.

Nakon izrečene zahvalnosti sa strane g. predsjednika, dobiva riječ izaslanik Česko-slovenskog ministarstva poljoprivrede g. ing. Malec, koji u oduljem i lijepom govoru pozdravlja u ime svog ministra današnji kongres. Ujedno govorci o načinu uspješnog rada u šumarstvu, te ističe misao, da bi bilo potrebno, da bi delegati pojedinih šumarskih Udruženja, prilikom održavanja glavnih godišnjih skupština održali predavanja, u kojima bi se u kratkim potezima iznijele prilike šumarstva njihovih država, jer bi se i ovim načinom proširio rad i svrha osnovanog saveza šumarskih društava država Čehoslovačke, Poljske i Jugoslavije. Zahvaljujući se na pozdravu kao i na srdačnom dočeku, pozdravlja sve šumare Jugoslavije. Gosp. ing. Malec je nakon svoga govora, kao naš stari znanac sa dosadanjih skupština od prisutnih pozdravljen burnim pljeskom.

Dobiva riječ g. ing. Peterman, koji se kao delegat Čehoslovačkog Ministarstva Poljoprivrede zahvaljuje lijepim riječima na bratskom prijemu i iskrenom pozdravu, žećeći našoj skupštini uspješan rad.

Kao treći dobiva riječ g. ing. Walter, izaslanik Čehoslovačkog Šumarskog Udruženja, koji zahvalivši se na pozdravu isporučuje svim prisutnim tople pozdrave od svih članova Čehoslovačkog šumarskog Udruženja, žećeći skupštini uspješan rad i moleći prisutne, da na njihovu buduću godišnju skupštinu dodje što više Jugoslovenskih šumara. Poput ostalih izaslanika iz bratske Čehoslovačke pozdravljen je i g. ing. Walter burnim i dugotrajnim pljeskanjem.

Nakon ovih pozdravnih govora dobiva riječ g. Gjuro Janković, narodni poslanik, koji u svom govoru ističe potrebu, da se šumarstvo emancipuje od svakog političkog djelovanja i da se svi šumarski interesi imaju jednako da štite na opću korist. Moli svoje kolege i Šumarsko Udruženje, da njemu, kao narodnom poslaniku, koji je i sam šumar, dostave sve želje i pritužbe, koje se odnose na šumarstvo, a on će nastojati da svoje kolege u parlamentu što više zainteresuje za šumarstvo. Govor narodnog poslanika g. Jankovića, popraćen je sa velikim interesom i živim odobravanjem.

Predsjednik čita imena umrlih članova, kojih se prisutni sjećaju klicanjem »Slava im«.

Nakon ovoga prelazi predsjednik na II. točku dnevnog reda i poziva kolegu ing. Orešiju Krstića da održi svoje najavljeno predavanje »O šumarskim prilikama u Južnoj Srbiji«. (Kako je ovo predavanje od velike važnosti za upoznavanje šumarskih prilika u Južnoj Srbiji, donijeti ćemo ga u cijelosti u narednom broju).

Poslije održanog predavanja g. ing. Krstića zahvaljuje se predsjednik na iscrpnom i interesantnom predavanju, nakon čega zaključuje svečani dio skupštine, određivši nastavak zborovanja u 3 sata po podne.

U 3.30 po podne nastavljen je dnevni red skupštine. Tajnik Čeović čita naknadno prispejeli brzojave i pozdrave, nakon čega predsjednik određuje prelaz na III. točku dnevnog reda: *Izvještaj glavne uprave o društvenom radu u godini 1926./27.*, stanju društvene imovine i fondova itd. Jednoglasno je zaključeno, da se izvještaj ne čita, već da se odmah predje na debatu o njemu.

Riječ dobiva g. dr. Gjuro Nenadić, koji se osvrće na onaj dio izvještaja, u kojem se kaže, da se po našim rezolucijama sa prošlo-godišnje skupštine nije u Ministarstvu ništa učinilo. Predlaže da se o tome povede debata, jer se ne može razumjeti, da se nadležni faktori na naše rezolucije uopća ne osvrću, pa predlaže, da bi trebalo pozvati Ministarstva, naročito Ministarstvo Šuma i Rudnika, da se izjavи što je po našim rezolucijama učinjeno. Tajnik Čeović replicira na izvode predgovornika i izvještava, da su sve rezolucije razradjene i nadležnim Ministarstvima dostavljene, ali misli da je Udruženje konzultativni organ, koji nema prava da traži izvršenje rezolucija.

G. Srećko Madjarević govori, da je izvještaj glavne uprave u glavnom dobar i iscrpan. Drži da apatija šumara prama svojem Udruženju nije samo specijalitet našeg Udruženja, nego je ona opća u svim strukama obzirom na današnje političke i ekonomski prilike, koje treba popravljati. Onda će i Udruženje moći da računa sa radom i moralnom potporom svojih članova.

Dr. Gjoka Jovanović se slaže sa navodima g. Madjarevića, nu izvještaj ga ne zadovoljava, jer nije izraz rada glavne uprave, već tužba protiv članova i generalne direkcije šuma. Apatiji članova prema društvu, kriva je društvena uprava, koja nije bila u stanju da svoje članove podstrekne na rad. Apeli preko Šumarskog Lišta nisu dovoljni. Sekretarijat nije razvio pravu akciju za unapredjenje toga rada. Tužba na Generalnu direkciju šuma je teška po svom karakteru. Citira razne rezolucije, koje su tekom godine podnešene Generalnoj direkciji, kao i pojedine pasuse članka Prof. Dr.

Ugrenovića, urednika Šumarskog Lista »Kuda brodimo«. Ovakovo pisanje ne zadovoljava. Poziva kolege iz Ministarstva, da junački ukažu na zapreke napredovanja naše struke, da bi zajednički mogli stati na njegovu obranu. Da je obrana državnog budžeta po šumarskoj struci bila dovoljno jaka nebi bio današnji budžet tako štetan po našu struku, što je dovelo do kočenja čitavog rada. Osvrće se na neke stavke članka Prof. Ugrenovića, o likvidaciji šumarstva i ukazuje na štetne posljedice oko nerazumne redukcije. Izvesni pasusi iz članka Dr. Ugrenovića, u kojima se govori o zlatnom teletu, kao i odgovor Dr. Marinovića, nisu mu jasni, pak traži njihovo objašnjenje. Ne svidja mu se način ekonomisanja sa državnim šumama. Kritikuje pojedinе stavke blagajničkog izvještaja, kao i izvršenje prošlo-godišnjeg budžeta. Na koncu izjavljuje, da će glasati rotiv podjeljenja apsolutoriјa glavnoj upravi.

Dr. Gjuro Nenadić u svom govoru ističe, da želi da konkretizira pojedine prilike naše struke. Nigdje se ništa nije učinilo za napredak, jer se posvuda osjeća samo nazadovanje. Naše gazdovanje trebalo je, da prosljedi u pravcu prijašnjem. Tvrdi da je nazadovanju šumarskih prilika kriva naša slabost, jer da mi šumari najmanje cijenimo ideale naše struke i da nemamo dovoljno muževne snage, da iznesemo pravo stanje stvari. Iznosi loše stanje administracije i navadja načine, kako bi se prilike ove administracije mogle sanirati.

Osudjuje vodjenje ekonomske politike u onoj formi, kako se to kod nas provlađa, te načine eksploriranja državnih šuma. Osvrće se na bosanske dugoročne ugovore, koji su preostatak okupatorske politike prijašnjih vlastodržaca. Ispoređuje sadanji način gospodarenja u državnim šumama sa načinom gospodarenja prije rata dok su šume bile u madžarskim rukama dokazujući, da su Madžari sa našim šumama bolje gospodarili, nego što mi to činimo danas. Za ovakove teške prilike baca svu krivnju na političko stanje i na stručno neznanje šumara. Na koncu svoga govora predlaže rezoluciju o eksplorisanju državnih šuma, koju donašamo na drugom mjestu.

Tajnik Čeović replicira na izvode predgovornika i pobija u pojedinim tačkama njihova tvrdjenja. Na koncu predlaže da se rezolucija Dr. Nenadića dostavi sekciјi.

Ing. Ružić izjavljuje u svom govoru, da ga je izvještaj glavne uprave razočarao, jer je očekivao mnogo više pozitivnog rada. Čita pojedine stavke i kritikuje njihov nedostatak.

Dr. Marinović razlaže, da je o radu uprave iznio svoje mišljenje u Narodnoj Šumi, a sada mu je jedina dužnost da reflektira na izjavu Dr. Jovanovića. Dr. Ugrenović, govoreći o zlatnom teletu, ne govori ništa konkretnoga pa je mislio da će prisustvovati kongresu i svoju tvrdnju dokazom podkrijepiti.

Gospodin Dojković osvrće se na kritike rada glavne uprave i ustvrdjuje, da iste potiču iz neobavještenosti predgovornika o samom radu. Agrarna reforma je ekonomski loše svršila o čemu je svaki duboko uvjeren. Odobrava stav Udrženja, koji je zauzelo prigodom rješavanja načina likvidacije velikog privatnog šumskog posjeda u interesu šumarstva. Opravdava predstavku Udrženja u predmetu zabranе uvoza motaka za hmeljike, jer je to na štetu našeg šumarstva. Govori o redukciji i o njenim lošim posljedicama u šumarstvu. Braneći izvještaj glavne uprave od kritike tvrdi, da kritičari takodjer nisu ništa kroz cijelu godinu doprinijeli naprednom radu Udrženja.

Gospodin Lang opravdava rezoluciju Udrženja u pitanju bezcarinskog uvoza motaka za hmeljike, dokazujući da je naše šumarstvo naročito ono u Sloveniji dovoljno jako, da potrebnu količinu tih motaka producira.

Gospodin Miodrag Stamenković generalni direktor Ministarstva Šuma i Rudnika osvrće se na govore i izvode Dr. Jovanovića i Dr. Nenadića, utvrđujući, da

je kritika dobra, ali ista valja da odgovara i stvarnosti. Iznosi poteškoće praktične šumske uprave i administracije. Istiće da je položaj državnih službenika težak naročito obzirom na njihovu nestalnost, a to je i glavni nedostatak pravilnog vršenja službe. Ovaj nedostatak potpomaže još i partizanstvo i neiskrenošć političkih stranaka. Brani Ministarstvo Šuma od prigovora predgovornika, jer Ministarstvo nastoji u svemu da čuva i štiti interes šumarstva, kao u državnom budžetu tako i prigodom redukcije šumarskog osoblja. Tvrdi da nije krivnja na Ministarstvu, ako je protiv njegove volje reducirana znatan broj činovnika, jer je budžet, kojega je Ministarstvo napravilo prema faktičnoj potrebi po drugim nadležnim faktorima, do skrajnosti okljašten i reducirana. Osvrće se na eksploataciju državnih šuma, pa se čudi Dr. Nenadiću, koji je mogao ustvrditi, da je mađarska uprava bila veći prijatelj naših šuma, nego li su to današnji odgovorni faktori. Priznaje da je nepravilnom razvijanju poslova kriva i činjenica, da se Ministri Šuma i Rudnika prečesto mijenjaju. Ministarstvo Šuma i Rudnika zalaže svu svoju energiju za uspješan rad i za interes šumarstva, no nije krivnja na Generalnoj Direkciji, ako taj rad nije onakav, kakav mi svi želimo da bude, već je naprotiv krivnja na današnjem općem položaju.

Tajnik Čeović čita dopis urednika Šumarskog Lista Dr. Ugrenovića u kojem isti žali što ne može lično da dodje na skupštinu i ujedno ističe smjernice i cilj svojega pisanja u Šumarskom Listu. Tvrdi da mu je uvjek, kad god je u njegovim izvodima bilo govora o zlatnom teletu, svagda na umu bila želja, da ožigoše prevagu borbe za materijalna dobra, kojom je okarakterisana sadašnjica uopće.

Gospodin Dr. Jovanović se osvrće na govor gospodina Stamenkovića generalnog direktora, pak mu se zahvaljuje na iskrenim riječima, ali unatoč tomu naglašava da je Ministarstvo Šuma i Rudnika trebalo više pažnje posvetiti šumarstvu i šumarskom udruženju, obzirom na njegove predstavke i rezolucije.

Pošto je vrijeme poodmaklo, zaključuje predsjednik zborovanje za ovaj dan i određuje nastavak za sutradan u 9 sati.

Slijedeći dan 17. oktobra nastavlja se zborovanje, a skupštini predsjeda podpredsjednik gosp. Miloš Ćirković.

Prije prelaza na dnevni red čita tajnik Čeović naknadno stigla pozdrave, a među kojima i brzjavni pozdrav Čehoslovačkog Ministarstva Poljoprivrede.

Predsjedatelj otvara daljnju diskusiju o izvještaju glavne uprave no naglašava, da se govornici imaju unaprijed predsjedništvu da najave, kako bi debata mogla ići svojim redovitim tokom.

Gospodin Rad. Marković kritikuje rad glavne uprave iz čijeg izvještaja on ne vidi jasan program rada. Zamjera Generalnoj Direkciji, da su joj mnoge loše prilike našeg šumarstva bolje poznate, pa ipak sa svoje strane nije učinila ništa ili vrlo malo, da se te prilike saniraju.

Nakon što su još mnogi govornici uzeli učešća u debati zaključuje predsjednik istu i određuje glasanje o podjeljenju apsolutorija glavnoj upravi.

Skupšina prima izvještaj glavne uprave na znanje i podjeljuje joj apsolutorij sa svim glasovima protiv dva glasa.

Predsjedatelj podjeljuje nato riječ blagajniku Drniću, koji razlaže **nacrt budžeta za godinu 1928.**

Dr. Jovanović govorovi protiv predloženog nacrta i tvrdi da su izdaci za Šumarski List preveliki i to znatno veći od primitaka na članarinu, oglasima i preplaštama. Predlaže da se Šumarski List izdaje dvomjesečno, jer bi se prema tomu izdatci za njega smanjili na polovicu. Podjedno predlaže da se izabere finansijski odbor od tri licea, koji će ispitati nacrt budžeta za godinu 1928.

Ing. B. Manojlović predlaže da se u buduće, prijedlog budžeta štampa u Šumarskom Listu, kako bi članovi bili o njemu potpuno upućeni.

Dr. Nenadić predlaže, da se u budžet unese svota od Din 10.000.—, kao štipendij za jednog studenta šumarstva.

Ing. Ružić traži proračun za fondove i objašnjenje o prihodima društvenog rasadnika u Slivnici.

Tajnik Čeović replicira na izvode predgovornika i protivi se izboru finansijskog odbora, jer da isti nije po pravilima predviđen i konačno i zato što je predlog za budget pretresla cijela glavna uprava, koja se sastoji daleko više od tri lica i koje su budžetarne prilike Udrženja bolje poznate, nego li što su poznate finansijskom odboru, koji bi imao biti sada biran. Objasnjava postanak i administraciju društvenog rasadnika u Slivnici, čija je uprava odnosno njegovo finansiranje prepusteno posvema Podružnici u Ljubljani, pak prema tomu otpada i potreba da se isti spomini u budžetu glavne uprave. Protivi se prijedlogu Prof. Nenadića, da se u budžet unese iznos od Din 10.000.— za štipendij, jer da zato nema novčane mogućnosti. Predlaže skupštini da zaključi, da svaki član povrh odredjene članarine pošalje iznos od Din 10.—, koja bi se onda svota podijelila jednom studentu kao štipendij. Potonji prijedlog skupština jednoglasno prima.

Nakon ove debate stavlja predsjednik skupštini budžet na glasovanje, koja ga prima velikom većinom. Nakon prihvata budžeta određuje predsjedatelj prelaz na slijedeću tačku dnevnog reda na **promjenu pravila**.

Tajnik Čeović čita član po član, upozoravajući kod svakog člana kakove su promjene nastale prema starim pravilima, opravдавajući ujedno njihovu promjenu. Diskutovano je o svakom članu zasebno, a u diskusiji su uzeli živog učešća mnogi članovi.

Nakon diskusije primljena je predložena izmjena pravila i zaključeno, da se ista podnese na odobrenje nadležnim faktorima.

Nakon prihvata pravila preuzima predsjedništvo predsjednik gosp. Lenarević, koji poziva skupštinare da obave izbor novih članova glavne uprave i nadzornog odbora, koji istupaju po čl. 16., 17. i 28. društvenih pravila. Glasanje je obavljeno sa listićima, a za skrutatore su imenovani gg. Ing. Kolibaš, Ing. Saheri i Ing. Bilić.

Dok su skrutatori sredjivali izborni materijal, prešlo se na 8. tačku dnevnog reda na raspravu o stiglim **predlozima i rezolucijama**.

Ing. Metlaš pročelnik prve sekcije rada, čita slijedeću rezoluciju podnešenu po Dr. Ugrenoviću:

»Pošto je redukcija šumarskih lica, provedena u budžetu godine 1926./27., nani-jela šumama i šumarskoj privredi ogromne štete, jer je onemogućena bila borba protiv oštećivanja šuma, kradje i šumskih požareva, traži godišnji zbor Jugoslovenskog Šumarskog Udrženja, održan u Beogradu, da se šumarski personal ne samo uspostavi na prvašnju visinu već i znatno uveća, jer će samo na taj način biti moguće da se naše šume očuvaju od uništavanja kradjom, požarevima i oštećivanjem.«

Nadalje čita slijedeću rezoluciju o izmjeni činovničkog zakona.

J. Š. U. na svome zboru održanom u Beogradu dana 16. i 17. oktobra 1927. godine pridružuje se jednoglasno rezoluciјi Saveza javnih namještenika Udruge javnih činovnika i stručnih organizacija, donesenoj na općoj javnoj skupštini u Zagrebu dana 10. oktobra 1927., kojom se otklanja projekat Uredbe o reviziji zakona o činovnicima i Uredbe o razvrstavanju drž. činov. i ostalih službenika, gradjen po komisiji u Ministarstvu Pravde i traži da se taj projekat povuče i izradi novi uz saradnju predstavnika svih činovničkih organizacija i J. Š. Udrženja.

J. S. U. naročito zaključuje:

1. Odbija se odredba, da se pripravničko zvanje stavlja izvan grupa i da se pripravničke godine ne uračunavaju ni u penziji ni u unapredjenje.

2. Traži se, da se iza položenog praktičnog stručnog ispita pripravnih mora imenovati za definitivnog činovnika.

3. Sve odredbe Uredbe, kojima će se mijenjati sve dosadašnje ustanove činov. zakona, mogu se odnositi samo na ona lica, koja će stupiti u drž. službu poslije stupanja Uredbe na snagu, dok se u već stečena prava sadanjih drž. namještenika ne smije dirati.

4. Lična kvalifikacija ima ostati u punoj snazi, te samo kvalificirana lica imadu prava na izvjesnu kategoriju, u koju je rasporedjeno zvanje, u kojem služe. S tim u vezi traži se, da se penzionisani činovnici mogu reaktivirati samo na one položaje, za koje imaju kvalifikaciju.

5. Drugi stav čl. Čin. zak. po kojemu struke II. kategorije sa naročitim višim stručnim kurzevima i ispitima primaju 10% povećane prinadležnosti, ima ostati na snazi.

6. Kod struka, koje imadu jednaku kvalifikaciju te se za dotične položaje ne traži posebna spremja, imadu se jednak razvrstavati.

7. Za sva razvrstavanja po novoj Uredbi imaju se otvoriti put žalbe na Drž. Savjet.

8. Napredovanje po grupama ne smije se uvjetovati o budžetske mogućnosti, već se ima vršiti prema odredbama čl. 47., 53., 57.—61. Čin. Zak.

9. Stanarine drž. namještenika imaju se regulirati prema stvarnoj visini najamnine u pojedinim mjestima i prema razredima skupoće.

10. Udatim drž. namještenicama imadu se dati pune prinadležnosti bez obzira na stalež njihovih muževa.

11. Kongres J. Š. U. naročito naglašuje, da je šumarstvo privredna grana, vezana za neprestani rad na terenu na velikim površinama, gdje je poznavanje lokalnih prilika prvi uslov za uspješan rad. S toga ako igrdje u šumarskoj je struci potrebita stalnost i zbog nestalnosti šumarskih činovnika i zvaničnika osjeća se već sada nazadovanje šumarskog gospodarstva, a s tim u vezi sve to manja rentabilnost šuma. Iz tih razloga zbor J. Š. U. traži, da se prilikom revizije zakona o državnim činovnicima i službenicima osigura stalnost drž. šumarskih činovnika i ostalih službenika.

12. Pošto su svi šumarski činovnici i zvaničnici izloženi napornim i po zdravlje i život opasnim terenskim radovima, J. Š. U. traži, da se rok njihova službovanja, analognog željezničarima, snizi na 30 godina.

13. J. Š. U. naročito upozorava na bezbroj nepravdi, koje su šumarskim činovnicima i zvaničnicima našene razvrstavanjem od g. 1923. i koje je Državni Savjet morao da ispravlja, ali zbog prevelikog broja ni do danas nije dospjeo da sve ispravi. Zbog toga J. Š. U. smatra, da ponovno razvrstavanje nije ni potrebno ni cijelishodno. A za slučaj, da bi ipak došlo do ponovnog djelomičnog razvrstavanja J. Š. U. traži, da se bezuslovno zakonom osigura pravo žalbe na Državni Savet.

14. U projektu Uredbe imaju se zaštiti prava onih drž. službenika, čiji su položaji dokinuti.

15. U službu i u penziju ima se uračunavati sve vreme sprovedeno u drž. službi bez obzira na rokove prekida.

16. Svi zakoni i sve izmјene, kojima se regulišu prava i dužnosti drž. službenika moraju se donositi po općim pravnim principima, a kod njihove izrade imaju se saslušavati i predstavnici čin. organizacije.

Nadalje čita slijedeću rezoluciju podnešenu po Dr. Ugrenoviću:

»Pošto je dosadanja šumarska politika bila suviše uplivisana partijskim obzirima nadležnih Ministara Šuma i Rudnika, te su tako čisti privredni momenti bili poti-

snuti u drugi red, godišnji zbor Jugoslovenskog Šumarskog Udruženja, održan u Beogradu traži, da se saslušavši mišljenje J. S. U. utvrdi osnovni program rada šumarske politike, čiji bi kontinuitet mogla provoditi Generalna Direkcija Šuma bez obzira na promjene političkoga kurza«.

Nadalje čita rezoluciju donešenu povodom prijedloga upravitelja šumarije Direkcije zagrebačke, a koja glasi:

»Na osnovu stiglih žalbi Jugoslovensko Šumarsko Udruženje na svome zbornu od 17. oktobra 1927. u Beogradu, jednoglasnim zaključkom moli Ministarstvo Šuma i Rudnika, da potraživanja terenskih državnih šumarskih činovnika u ime putnih, selitbenih i kancelarijskih troškova što pre likvidira.

Ovo pitanje, a naročito uvodjenje mesečnih putnih paušala, individualno za svaku šumsku upravu, trebalo bi konačno urediti i za ovo potrebne sume u budžetu bezuslovno osigurati, jer se bez toga ne može sprovoditi redovna terenska šumarska služba«.

Pročelnik treće sekcije g. Vilim Dojković, čita slijedeću rezoluciju, podnenu po Dr. Ugrenoviću:

»Pošto se često dešava, da Ministarstvo Agrarne Reforme zemljiste, koje služi šumarskoj privredi, kao što su sječista, površine odredjene za šumsko-poljsku kulturu i za deputate šumarskih lica, povlači pod svoju kompetenciju, godišnji zbor Jugoslovenskog Šumarskog Udruženja, održan u Beogradu, traži da se prestane sa tim presianjem Ministarstva Agrarne Reforme u kompetenciju Ministarstva Šuma i Rudnika«.

Prof. Dr. Nenadić pročelnik druge sekcije čita slijedeću rezoluciju:

»Budući da se u nas sve više širi vrlo loš i nazadan način u prodaji državnih šuma na velikim površinama od 5000 i više jutara, sa ogromnim količinama drva, koja količina dosiže na milijone m³, a koja se masa u vrlo kratkom vremenu od 10—12 godina skoro golom sećom iskorisćava. Taj prekoredni način iskorisćavanja državnih šuma ide preko odobrenih privrednih planova, i on se protivi pravilima i načelima racionalnog šumskog gazdovanja naime: prvo da se iz šume ne smije više drva sjeći, nego što priraštaju šuma odgovara, i drugo da se za sjeću zrela šuma ne smije posjeći prije, nego što se pomladи. Ta osnovna pravila postavlja naša nauka na prvo mjesto, kao temelj valjanog i potrajnog gazdovanja sa šumama.

Budući da su dugoročni ugovori o sjeći prostranih šuma nemogući, jer mlade, srednjedobne i stare sastojine moraju da čine jednu organsku cjelinu u svakom naprednom šumskom gazdovanju, to primjenu bosanskih dugoročnih ugovora na sjeću državnih šuma Hrv. i Sl. smatra zbor J. S. U. štetnim, kako za naše narodno gospodarstvo u opštē, tako i za naš šumarski stalež napose. Najbolji dokaz za to je žalosna činjenica, da je gazdovanje sa šumama Bosne u temeljima uzdrmano, jer su sa 35 dugoročnih ugovora sve šume Bosne i Herc. sudjene, da ih za 20 god. i prije nestane i da tako Bosna i Herc. sa bogatstvom svojih šuma iz svjetske statistike držana sa više od 50% zašumljenosti, iščezna i da tako drvo bosanskih šuma sa svetskih pijaca, gdje se smatralo kao »bosnische Gefahr«, za uvijek nestane.

Bosanski dugoročni ugovori o eksploraciji šuma su poznato sredstvo okupatora kolonija, koji nastoje da u što kraćem vremenu iskoriste prirodna blaga kolonije, pa da ju poslije toga tako iscrpljenu prepuste samu sebi!

Taj način iskorisćavanja šuma po kolonijama ne može se primjenjivati na pokrajini države, gdje je šumarska nastava najstarija u nas (70 g.) i gdje se šumarska nauka primjenjivala u praksi na najširim temeljima, kako to dokazuju mnoge i mnoge srednjo-dobne šume Hrv. i Slavonije.

Važnost i korist šuma i njihova povezanost po starosti uvažavao je i neprijatelj našega naroda, koji svojom sjećom nije dovodio u pitanje opstanak šuma i stvarao mogućnost širenja goleti i krša, koga zla inače imamo u domovini u obilju.

U pravednom prosudjivanju svih takvih posljedica, koje će za sigurno teško pogoditi naše narodno gospodarstvo u opšte, a dovesti u pitanje opstanak našega šumarskog staleža napose, smatra Zbor J. Š. U. svojom patriotskom dužnosti i staleškom svješću, da požali što se njegova upozorivanja na prekorednu sječe šuma, izraženu kako u rezolucijama zbora, tako i u stručnom organu Šum. List nikako ne uvažaju, nego se i dalje nastavlja sa nestručnim upravljanjem šuma otadžbine.

Povodom svega toga Zbor J. Š. U. ponovno svraća pažnju g. Ministra Šuma i Rudnika na nestručno upravljanje i rasipničko gazdovanje sa našim šumama, moleći ga, da vrati vjerovanje naroda u zakon i da na snazi drži već odobrene privredne planove, koji se planovi bez ikakvog stručnog opravdanja na želje interesovanih pojedinaca sa kažnjivom lakoćom mijenjaju, te najzad moli, da se za veće i prostrane sječe državnih šuma izvan privrednih planova, zatraži u buduće i mišljenje naših šumarskih Fakulteta i Jugoslovenskog Šumarskog Udruženja«.

U odsustvu predsjednika ostalih sekcija čita tajnik Čeović rezoluciju podnešenu po Dr. Ugrenoviću, a koja glasi:

»Pošto je nedavno i nenadano izbačeno na površinu pitanje komercijalizacije rудarstva i šumarstva, godišnji zbor Jugoslovenskog Šumarskog Udruženja, održan u Beogradu, skreće pažnju Ministarstvu Šuma i Rudnika na potrebu, da se ovo pitanje zasebno rješava za ruderstvo, a zasebno za šumarstvo. Naročito tražimo, da se prije donošenja odluke po ovom predmetu u krilu Ministarstva Šuma i Rudnika sazove anketa šumarskih, trgovачkih i industrijskih stručnjaka, i pozove J. Š. U. da pošalje u ovu anketu primjeran broj svojih zastupnika«.

Nadalje tajnik čita rezoluciju podnešenu po Dr. Ugrenoviću, o zakonu o šumama, a koja glasi:

Pošto je unapredjivanje šumarske privrede i zaštićivanje naših šuma od uništavanja, nemoguće provesti bez jedinstvenog Zakona o Šumama, godišnji zbor Jugoslovenskog Šumarskog Udruženja, održan u Beogradu, traži da se takav zakon što prije doneše po parlamentu. Podvlačimo da je Jugoslovensko Šumarsko Udruženje godine 1923. vlastitom inicijativom izradilo gotov projekat zakona o šumama, koji je poslužio kao osnovica projektu Ministarstva Šuma i Rudnika«.

Konačno čita rezoluciju o privrednom savjetu, podnešenu po Dr. Ugrenoviću, a koja glasi:

»Pošto šumarska privreda sačinjava bitnu i važnu čest opće naše privrede i pošto u privrednom savjetu prema intencijama ustava treba da budu zastupljene sve grane privrede, godišnji zbor Jugoslovenskog Šumarskog Udruženja, održan u Beogradu, traži da predstavnici šumarske privrede udju u privredni savjet. Pošto je Jugoslovensko Šumarsko Udruženje najveća organizacija naše države, koja je u svom krilu okupila ne samo šumare već i posjednike šuma, šumske trgovce i industrijace, tražimo da u privredni savjet udju i predstavnici Jugoslovenskog Šumarskog Udruženja«.

Sve ove rezolucije primljene su nakon kratke debate jednoglasno.

Tajnik Čeović čita podnesak Udruženja studenata beogradskog fakulteta, u kojem traže da ih Udruženje zaštiti protiv nanesenih uvreda sa strane jednog profesora Beogradskog šumarskog fakulteta. Tajnik predlaže da se ovaj podnesak ustupi upravnom odboru, koji će stvar ispitati i o tome svoj zaključak stvoriti. Primljeno jednoglasno.

Ing. Metlaš čita akt, koji je g. Marko Šebetić direktor, uputio direkcijama državnih, imovno-općinskih šuma i oblasnim šumarskim referentima u kojima nedoličnim riječima napada Udruženje, odnosno članove glavne uprave, koji su u doličnoj formi od njega zatražili obračun vrhu primitaka i izdataka učinjenih prigodom prošlogodišnje ekskurzije skupština u šumu Žuticu. Ing. Metlaš pita upravu, da li joj

je što poznato u ovoj stvari i što je uprava poduzela, da sačuva ugled Udruženja od ovakovih napadaja sa strane člana Udruženja.

Tajnik Čeović čita sve akte o ovom predmetu i razjašnjava cijeli slučaj odnosno postupak glavne uprave. Nakon razlaganja tajnika Čeovića, predlaže ing. Metlaš, da se g. Marko Šebetić direktor vinkovačke direkcije, isključi iz Udruženja, i isključenje da se objavi u Šumarskom Listu.

Uz opće negodovanje prihvata skupština u ogromnoj većini prijedlog ing. Metlaša i zaključuje da se Marko Šebetić briše iz reda društvenih članova.

Pošto je ovime dnevni red iscrpljen, a skrutatori su dovršili svoj posao to predsjednik moli iste da proglaše **rezultat izbora**.

Prema obavljenom skrutiniju izabrani su i to:

Za podpredsjednika: Ing. Vilim Čmelik, Ing. Pero Manojlović.

Za blagajnika: Milan Drnić.

Za odbornike: Ing. Ivan Čeović, Ing. Mihajlo Ljuština, Vilim Dojković, Ing. Hugo Saher, Ing. Miloš Jovanović, Ing. Jovan Savin, Ing. Milan Manojlović.

Nadzorni odbor: Jovan Simonović, Rudolf Erni, Ing. Marko Babić, Ing. Josip Rustia.

Za zamjenike nadzornog odbora: Ing. Dr. Vladimir Škorić i Zdenko Wilder.

Prema čl. 46. društvenih pravila izabran je časni sud i to slijedeća gg.: Ing. Vojimir Kereškenji, Ing. Hugo Saher, Ing. Jovan Metlaš, Ing. Risto Stojanović, Ing. Roman Sarnavka, Ing. Pero Rohr, Ing. Miloš Ćirković, Ing. Miodrag Stamenković, Ing. Anton Šivić, Ing. Žmago Ziernfeld.

Na prijedlog tajnika Čeovića zaključuje skupština, da se prepusti upravnom odboru, da izabere mjesto i odredi dan, kada će se obdržavati glavna skupština u godini 1928. Ovo je učinjeno iz razloga, što se 1928. godine sastaje kongres Lige Zemalja Sredozemnog Mora u našoj državi, pak će se nastojati, da se naš kongres i kongres Lige održi istodobno i na istom mjestu.

Nakon ovoga zaključuje predsjednik skupština. Zahvaljuje svima prisutnim na učestvovanju i požrtvovnom radu.

Народна Одбрана и шуме. Недавно је одржан у Београду наш збор, који је подвргао критици сав јавни рад у циљу промишљања интереса шумarske привреде. Донешен је цијо низ важних резолуција, које нажалост кривњом неорганизоване извештајне службе нису на вријеме дате у јавност.

Шумarsko Удружење, које је засад само водило жижаву борбу за спас наших шума, потражило је једног моћног савезника, велику и jaku организацију свих национално стјесних и морално исправних Срба, Хрвата и Словенаца Народну Одбрану. Народна Одбрана — како знамо — ставила си је (члан 3. правила од мјесеца јула 1927.) у задатак »да окупља целокупну приватну иницијативу, која ради на привредном претпорођају и унапређењу нашега народа, и да сужбије сваки необузданни егоизам појединача«. Дакле се у тачки унапређивања привреде циљеви и рад Народне Одbrane и Југословенског Шумarskog Удружења покlaplaju. Према томе у интересу је коначнога успјеха тога рада, да се успостави што тјешна веза између обе велике националне организације. Могућност, да се ова веза у истину успостави, дана је прописом члана 5. б) правила Народне Одbrane, који гласи: »Колективним чланом Народне Одbrane може постати свако оно удружење или установа, које ради у духу трећег члана ових правила, а коју средишњи одбор приими«.

На предлог г. др. Александра Угреновића, професора универзитета, уредника Шумarskog Listu и члана загребачког Обласног Одбора Народне Одbrane, донио је збор закључак, да се овлашћује Управни Одбор да, проучивши финансијску страну питања, донесе одлуку по питању да:

Југословенско Шумарско Удружење, као изразито национална организација, чији је основни задатак унапређивање шумарске, дакле опће народне привреде, приступило као колективни члан великој народној организацији Народној Одбрамби путем средишњег одбора у Београду. Даље: да се препоручи свима члановима Југословенског Шумарског Удружења, који су чланови Народне Одбране, да у њеним одборима по-крену питање унапређивања шумарске привреде уопће, а заштићивање наших шума од пропадања напосе.

Ми вјерујемо да је овај корак учитељен у прави час и да ће уроđити добним плодом.

Позив члановима. Своједобно смо у Шумарском Листу објавили, да је колега Инг. Драгољуб Петровић, превео књигу: Micklitz: »Bestandewirtschaft und Alterklasse-Methoden«, која је сваком практичном шумару од безувјетне потребе.

Уједно смо у тој објави замолили колеге, да нам јаве ако се желе претплатити на ту књигу, јер је штампање исте могуће само онда, ако се јави довољан број претплатника. Међутим до данас јавио се је сувинше мален број. — Штампање књиге могуће је само онда, ако се јави најмање тристотине претплатника, а цијена би књизи тада износила 25—30 динара. У случају, да се јави већи број претплатника, цијена књизи би се смањила.

Молимо стога поновно све чланове, па и one, који су се већ јавили, да нам јаве, да ли се желе претплатити на ту књигу.

Дужност је сваког члана, а напосе сваког шумара да си набави вриједне стручне књиге, а и опет да потпомогне у раду оне људе, који се баве са писањем таквих књига, јер само на овај начин можемо да стварамо нашу шумарску литературу.

Пријаве за претплату (без новца) треба послати најкасније до конца ове године.

Предсједништво

Југословенског Шумарског Удружења.

ISKAZ

uplate članarine u mjesecu septembru i oktobru god. 1927.

Redoviti članovi Radonić Vaso, Apatin, Din 50.— за god. 1928. Berzeković Antun, Apatin, Din 100.— за god. 1926. i 1927. Baličević Ante, Karlovac, Din 50.— за god. 1927. Stipčić I. Filip, Bjelovar, Din 50.— за god. 1927. Krnoul Ivan, Čakovac, Din 50.— за god. 1927. Rukavina Josip, Ogulin, Din 50.— за god. 1927. Igo Kraut, Kranj, Din 50.— за god. 1927. Antonac Andrej, Maribor, Din 50.— за god. 1927. Pipan Rudolf, Čazma, Din 50.— за god. 1927. Demetrović Juraj, Zagreb, Din 50.— за god. 1927. Kruno Dumić, Gračanica, Din 200.— за g. 1924., 5., 6. i 7. And. Premužić, Sarajevo, Din 50.— за god. 1927. Stjepan Briksi, Varaždin, Din 50.— за god. 1927. Milan Vučković, Zlatar, Din 50.— за god. 1927. Srećković Ljubomir, Beograd, Din 50.— за god. 1927. Dr. Milanić Marinović, Din 50.— за god. 1927. Jasić Dušan, Petrinja, Din 50.— за god. 1927. Prpić Stjepan, Petrinja, Din 50.— за god. 1927. Jajčanin Petar, Kostajnica, Bosna, Din 100.— за god. 1926. i 1927. Waszner Josip, Sarajevo, Din 100.— за god. 1928. Šacki Valentin, Skoplje, Din 50.— за god. 1927. Črnagoj Boleslav, Beograd, Din 50.— за god. 1927. Kalinić Antun, Koš. Mitrovica, Din 50.— за god. 1927. Boko Marko, Prokuplje, Din 30.— за god. 1926. i Din 20.— за god. 1927. Marković Nedeljko, Leskovac, Din 50.— за god. 1927. Gjergjević Milan, Užice, Din 100.— за god. 1924. i 1925. Babić Marko, Nemila, Din 150.— за god. 1924., 1925. i 1926. Nešković Miloš, Čačak, Din 100.— за god. 1926. i 1927. Vlaho Lovro, Sarajevo, Din 50.— за god. 1927. Madžarević Srećko, Zagreb, Din 50.— за god. 1927. Ranitović Svetozar, Beograd, Din 100.— за god. 1928. Slijepčević Ilija, Zagreb, Din 100.— за god. 1926. i 1927. Dremil Oskar, Bjelovar, Din

100.— за god. 1926. i 1927. Mijušković Petar, Plevlje, Din 50.— za god. 1927. Marušić Mijo, Djakovo, Din 50.— za god. 1927. Kosić Aleksa, Beograd, Din 100.— za god. 1926. i 1927. Vlatković Petar, Petrinja, Din 50.— za god. 1927. Jagrović Svetozar, Karlovac, Din 50.— za god. 1927. Popović Pajo, Irig, Din 200.— za god. 1924., 1925., 1926. i 1927. Arnovljević Vladimir, Apatin, Din 100.— za god. 1924. i 1925. Drenovac Svetozar, Drežnik, Din 50.— za god. 1927. Dijuć Branko, Sušak, Din 50.— za god. 1925. Benić Emil, Mitrovica, Din 50.— za god. 1927. Babić Ivan, Vinkovci, Din 50.— za god. 1927. Din 40.— i 10.— za god. 1928. Strapajević Gjuro, Ogulin, Din 100.— za god. 1926. i 1927. Neferović Franjo, Ogulin, Din 50.— za god. 1927. Bugarović Ljubomir, Vukovar, Din 200.— za god. 1924., 1925., 1926. i 1927. Krekić Mihađlo, Zagreb, Din 50.— za god. 1927. Pećina Mihovil, Sušak, Din 50.— za god. 1928. Bilić Pavao, Sarajevo, Din 50.— za god. 1927. Lastrić Drago, Konjice, Din 50.— za god. 1926. Gačić Jovan, Beograd, Din 50.— za god. 1927. Markić Mihovil, Beograd, Din 50.— za god. 1927. Hefner Josip, Djakovo, Din 50.— za god. 1927. Milić Gjuro, Brza Palanka, Din 50.— za god. 1927. Bogičević Aleksandar, Pančevo, Din 100.— Frković Ivan, Beograd, Din 50.— za god. 1926. Sekulić Milorad, Bjelovar, Din 100.— za god. 1926. i 1927. Adulović Stevan, Beograd, Din 100.— za god. 1926. i 1927. Freškura Dragutin, Han-Kumpanija, Din 150.— za god. 1925., 1926. i 1927. Bukovala Jovan, Beograd, Din 50.— za god. 1927. Dr. Milošević Dimitrije, Sarajevo, Din 100.— za god. 1926. i 1927. Savin Jovan, Šipovo, Din 100.— za god. 1926. i 1927. Radovanović Dragutin, Varvarin, Din 100.— za god. 1925. i 1926. Sarnavka Roman, Beograd, Din 100.— za god. 1927. i 50.— za 1928. Valentić Ernest, Bela-Crkva, Din 50.— za god. 1927. Todorović Vladimir, Kos. Mitrovica, Din 50.— za god. 1927. Hajek Bogoslav, Nova Gradiška, Din 50.— za god. 1927. Perušić Andrija, Ogulin, Din 50.— za god. 1927. Popović Dušan, Srem. Mitrovica, Din 50.— za god. 1927. Majer Mirko, Zagreb, Din 50.— za god. 1927. Vorkapić Lazar, Zagreb, Din 50.— za god. 1927. Dr. Petračić Andrija, Zagreb, Din 50.— za god. 1927. Ing. Cenić Ante, Trnjani, Din 100.— za god. 1926. i 1927. Dr. Ugrenović Aleksandar, Zagreb, Din 50.— za god. 1927. Ing. Čeović Ivan, Zagreb, Din 50.— za god. 1927. Smidt Josip, Koprvnica, Din 50.— za god. 1927. Sekulić Kosta, Gjevgjelija, Din 100.— za god. 1927. 50.— Din za god. 1928. 50.— Din.

Preplatnici: Šum. uprava Krivi put, Din 100.— za god. 1927. »Virbo« d. d., Virovitica, Din 100.— za god. 1927. Šumska uprava, Drvar, Din 200.— za god. 1926. i 1927.

Pomagači: Novicki Ivan, Beograd, Din 25.— za god. 1927.
Broj: 8990/1927. g.

Удружење шумарских подчињеника Краљевине С. Х. С. на темељу точ. 8. закључка главне склупштине одржане 7. VIII. o. g. у Карловцу, пренело је своје седиште из Винковца у Нову Градиšку.

ЛИТЕРАТУРА

Др. Недељко Кошанин: Ботаника за I. и II. разред средњих школа. Са 220 слика у тексту, шет у таблици и једном картом у боји. Одлуком Господина Министра Просвете С. Н. Бр. 19125 од 7. VII. 1927. и на основу мишљења Главног Просветног Савета С. Н. Бр. 354 од 4. VI. 1927. одобрена као уџбеник. Издање Свеславенске Књижаре Н. Ј. Стефановића и друга. Београд 1927. — Попенкареова 36.

Вредност је овога уџбеника у томе, што је он написан на савременој биолошкој основици. Било је одиста крајње време, да се једном прекине са оним застарелим ме-

тодом, који у природним наукама није знао даље од морфологије и систематике. То је аутору успело у штој мери.

Пошто аутор нарочиту пажњу посвећује дрвету, има књига особиту вредност за лугарске школе и течајеве, па је као такву и препоручамо.

»Босански Шумар« у бр. 10. доноси: »Редукција« — »Нешто из билинске анатомије« — »Друштвене вијести«.

»Lesnická Práce«, Číslo 6 — 1927. — Ing. A. Nechleba: »Bakteriosy (tuberkulosa) lesního stromové« (Tuberkuloza šumskog drveća). — V. Valdhauser: »Několik myšlenek o skutečně přirozené obnově lesa« (Nekoliko misli o naravnom pomladjenju šuma). — V. Barchánek: »Páskovitost u akátu« (Fascijacija u bagrema). — Ing. Dr. Al. Tichý: »Návrh na 4"-dělení pro šroubové mikroskopy« (Predlog za razdiobu na 4" mikroskopa na vijak). — Boh. Vincent: »Signalizační stavby na bodech triangulační sítě« (Signalizacijone gradjevine na tačkama triangulacijone mreže).

»Lesnická Práce«, Číslo 7—8 — 1927. — Ing. Jos. Czimra: »Problem pastvín na Slovensku« (Problem paše u Slovačkoj). — Jar. Růžička: »Podivné údery blesku v lese« (Nepojmljivi udarci groma u šumi). — Ing. B. V. Grünwald a Dr. V. Vrbenský: »Vysoká škola lesnická v Nancy« (Visoka šumarska škola u Nanci-u). — Jan Frič: »Mezinárodní ústav lesnický« (Internacionalni šumarski institut).

»Lesnická Práce«, Číslo 9—10—1927. — Dr. Jos. Ambrož: »Borovice rašeliná v jižních Čechách« (Pinus uncinata Willk. u Južnoj Češkoj). — Ing. Al. Nechleba: »Nový druh čarovníku na smrku a nová odrůda jelenky« (Novi namjetnik na smrek i nova vrsta jelenke). — Jar. Ružička: »Zpusobuje sadba smrku hniličku jeho kořenů?« (Uzrokuje li sadnja smrek truljenje njenog korenja?). — Ing. Ed. Korselt: »Příčiny zániku dalmatských lesů« (Uzroci propadanja dalmatinskih šuma). — Dr. Ing. Fr. Zima: »Chemické složení dřeva a základy jeho konzervace« (Kemijski sastav drveta i načela njegovog konzerviranja).

»Revue des Eaux et Forêts« N 6 — Juin 1927. — »Les forêts du Sahara«, par Lavauden (Šume Sahare). — »Contre la note de 1883«, par d'Alverny (fin) (Protivu naředbe iz god. 1883.). — »Les forêts de la Lettonie«, par Huffel (Šume Letonije).

»Revue des Eaux et Forêts« No 7 — Juillet 1927. — »Les forêts du Sahara«, par Lavauden (fin) (Šume Sahare). — »Les forêts du Var«, par H. Anterrieu-Vons (Šume Var-a). — »Utilisation du bois de cèdre«, par Pierre Buffault (Iskoriščavanje cedrovog drva). — »Le Mouvement forestier à l'étranger«, par Huffel (Šumarski pokret u inostranstvu).

»Revue des Eaux et Forêts« No 8 — Août 1927. — Le comté de Petite-Pierre dans les Basses-Vosges, par Luneau (Grofovija Petite-Pierre u Donjim Vogezima). — »Note sur le cèdre«, par Chaudey (Bilješka o cedru).

»Revue des Eaux et Forêts« N 9 — Septembre 1927. — »Le comté de Petite-Pierre dans les Basses-Vosges (fin)«, par Luneau (grofovija Petite-Pierre u Donjim Vogezima). — »Les améliorations pastorales«, par Courbaire (Amelioracija pašnjaka). — »Le pin sylvestre des Alpes«, par Chaudey (Crni bor Alpa). — »L'uniforme des forestiers au XVIIIe siècle«, par le Coincy (Šumarska uniforma u XVIII. stoljeću).

»L'Alpe« No 7 — Luglio 1927. — V. Bassi: »La valorizzazione dei tomboli demaniali di Cecina e Vada« (Državna domena Cecina i Vada). — Ettore Malenotti: »Gli ausiliari contro gli insetti delle foreste« (Obrana protivu šumskih insekata). — Dott. Z. Bruzzone: »Ricerche sperimentalni su alcune variazioni del coefficiente di riduzione nell' abete bianco« (Probna istraživanja promjenljive veličine redukcijonog koeficijenta za jelu).

»L'Alpe« No 8 — Agosto 1927. — A. Merendi: »Impressioni forestali liguri« (Uticci iz ligurskih šuma). — A. Fiori: »Osservazioni sulla riproduzione dei pioppi« (Osvrt na pomladjenje topole). — L. Puecher-Passavalli: »Invasioni diaspetiche su cipressi in vivaio« (Navala Diaspiza na stopeće čempresi).

»L'Alpe« No 9 — Settembre 1927. — V. Bassi: »La valorizzazione dei tomboli demaniali di Cecina e Vada« (Državna domena Cecina i Vada). — P. Albertario: »Problema forestale e riforma fondiaria in Cecoslovacchia« (Šumarski problem i agrarna reforma u Čehoslovačkoj).

Prof. Władysław Jedlinski: »Podział polski na lesne dzielnice siedliskowe« Warszawa, 1927. U ovoj ediciji pisac pokusava razvratiti šumsku teritoriju Poљske na šumsko-stožinske zone. U glavnom je pisac razdijelio Poљsku na osam zona, a k tome još doda jedanaest stopeđnih ili prelaznih. Poљkom je tekstu dolan rezime na njemachkom jeziku. Brošira na 39 strana sa jednom preglednom kartom.

Prof. Władysław Jedlinski: Wyniki dalszych badań tak zwanego pasa bezświerkowego u Polsce. Warszawa, 1927. Separatni otisak iz »Pas Poљski«. Cstr. 15. Pisac konstatuje, da između dvije velike evropske zone prirodnog rasprostranja smreke postoji — i to bari u Poљskoju — područje, где smreka ne egzistira. Uzrok tomu ne mogu biti ni klimatske, niti stožinske prilike, već je to jedna grješka uzgajaca. Zato preporučuje da na tlu tita Myrtillus i titra Vaccinium (finjska klasiifikacija), gde ima borovih sastojina, uvede se primjescem do 20—25% i smreka. Autor очekuje da će smreka poboljšati tlo.

Ing. Paul Konta: Das mechanisierte Hochleistungssägewerk. Autor prikazuje sliku moderne pilane, njene kalkulacije i podizanja, mašina i pogona u cilju njenog racionalizovanja. Slike i škice olakšavaju razumijevanje knjige. Cijena 2 austr. šilinga. Naklada: Holzmarkt. Wien I. Tegethoffstrasse 7/9.

LIČNE VIJESTI

† **Albert Rosmanith**, kr. šumarski nadsvjetnik u m., umro je 28., a pokopan 31. listopada o. g. u Zagrebu uz učešće mnogobrojnih kolega i znancara. Pokojnik se rodio u Šleskoj 1857. god. Svršio je šumarsku školu u Eulenburgu, a ispit za samostalno vodjenje šumarskog gospodarstva položio je sa izvrsnim uspjehom u Brnu. U Hrvatskoj je služio od 1879. do 1922. god. Bio je vrstan šumarski stručnjak, koji je službene dužnosti vršio savjedno, marljivo i požrtvovno. Kao šef nadzorništva za pošumljivanje primorskog krša u Senju od 1894.—1898. god. stekao je velike zasluge oko pošumljivanja primorskog krša. Naročito će ga se vazda zahvalno sjećati grad Senj, jer je on pošumio Marija Art, jedini park u Senju.

U službenom i privatnom saobraćaju bio je pokojnik vanredno korektan, ljubezan i pošten od glave do pete, pak će mu svi, koji su ga poznavali, sačuvati trajnu i ugodnu uspomenu.

Pokoj mu vječni!

Ing. Dragutin Polaček,
direktor šuma u m.

Указом Његовог Величанства Краља од 16. септембра 1927. год. бр. 38807, одликован је орденом Белог Орла трећег реда за стечене заслуге на дугогодишњем успјешном раду на пољу шумарства **Миодраг Стаменковић**, генерални директор Генералне Директорије Шума, прве категорије треће групе. (Службене Новине од 10. октобра 1927. број 229). Честитамо!

Ing. Dr. Josip Balen, inspektor Ministarstva Šuma i Rudnika, prvi doktor zagrebačkog šumarskog fakulteta i odlični naš saradnik imenovan je ukazom Njegovog Veličanstva Kralja vanrednim profesorom poljoprivrednoga fakulteta u Beogradu. Čestitamo!

»*ŠUME I ŠUMARSTVO VLASTELINSTVA THURN TAXIS U ZAPADNOJ HRVATSKOJ*«. U radu g. ing. Stjepana Frančiškovića: pod gornjim imenom potkrale su se u dosad izašlim brojevima »Sumarskoga Lista« (septembar i oktobar) slijedeće ti-skarske pogreške:

- Na str. 410. prva alineja ima umjesto »Gorskog otara« stajati »Gorskog Kotara«.
Na str. 410. četv. alineja ima umjesto »Gorskom otaru« stajati »Gorskom Kotaru«.
Na str. 415. druga alineja ima umjesto »pristanke« stajati »pristranke«.
Na strani 415. druga alineja ima umjesto »CaCO₃« stajati »CaCO₃«.
Na str. 419. druga alineja ima umjesto »jelov pirast« stajati »jelov prirast«.
Na str. 463. ispod linije ima umjesto »na str.« stajati »na str. 464—465«.
Na str. 468. prva alinija ima umjesto »10:z« i »30:z« stajati »10.z« i »30.z«.
Na str. 468. treća alineja ima umjesto »utsanovljivanje« stajati »ustanovljivanje«.
Na str. 469. druga alineja ima umjesto »produkcion« stajati »produkcion«.
Na str. 470. četv. alineja ima umjesto »ogolečivanju« stajati »ogolečivanju«.
Na str. 470. peta alineja ima umjesto »ilala« stajati »imalac«.
Na str. 472. tabela ima umjesto »Vjekoslav Zech« stajati »Vjekoslava Zecha«.
Na str. 477. druga alineja ima umjesto »Pozato je« stajati »Poznato je«.
Na str. 479. sedma alineja ima umjesto »čvrsto rezana« stajati »četvriasto rezana«.

POSTAVLJENI SU:

Bektić Mustafa, za šum. kancelistu III. kat. 3. grupe pri Šum. upravi u Tesliću.
Redžepović Dželadin, za admin. činovnika III. kat. 4. grupe pri Šum. upravi u Prizrenu.
Simić Nikola, preveden je za okr. šumara i šefa uprave II. kat. 3. grupe pri Šum. upravi u Kragujevcu.

UNAPREDJENI SU:

Sarnavka Roman, za inspektora I. kat. 4. grupe pri Generalnoj direkciji šuma.
Frković Ivan, za inspektora I. kat. 5. grupe pri Generalnoj direkciji šuma.
Marković Radovan, za šum. nadinžinjera i šefa uprave I. kat. 7. grupe pri Šum. upravi u Fojnici.
Šunjevarić Milenko, za okr. šumara II. kat. 3. grupe ujedno premješten iz G. Milanovca za Šum. upravu u Bitolju.

PREMJEŠTENI SU:

Sinkovec Bogomir, šum. ing. I. kat. 8. grupe od Dir. šuma u Skoplju, za Šum. upravu u Skoplju.
Zarić Petronije, šum. ing. I. kat. 8. grupe iz Fojnice za šefa Šum. uprave u Šipovu.
Marković Radovan, šum. ing. I. kat. 8. grupe iz Sarajeva za šefa Šum. uprave u Fojnici.
Ostojić Petar, šum. ing. I. kat. 8. grupe iz Vinkovaca za šefa Šum. uprave u Brodu.
Mulabećirović Hasan, podšumar III. kat. 2. grupe iz Tešnja za Šum. upravu u Kladnju.
Radišević Milan, šum. ing. I. kat. 8. grupe iz Gospića za šefa Šum. uprave u Kosinju.
Rosić Sreten, okr. šumar I. kat. 7. grupe iz Pirotu za Šum. upravu u Dol. Milanovcu.
Joksimović Branko, okr. šumar II. kat. 3. grupe iz Goluce za šum. upravu Vranje.
Trifunović Radomir, šum. ing. I. kat. 8. grupe iz Pirotu za Direkciju šuma u Sarajevu.
Mikić Adam, šum. ing. I. kat. 8. grupe iz Županje za Direkciju šuma u Vinkovcima.
Zubović Jovan, šum. savjetnik I. kat. 6. grupe iz Mostara Direkciji šuma u Sarajevo.
Drenovac Svetozar, šum. savjetnik I. kat. 6. grupe iz Drežnika za Direkciju šuma ogulinske i. o. u Ogulinu.

Simunović Živan, šum. nadsavjetnik I. at. 4. grupe iz Generalne direkcije šuma za Dir. šuma petrovaradinske i. o. u Srem. Mitrovici.
Kalinić Antun, okr. šumar, iz Skoplja za šefa šum. uprave u Kos. Mitrovici.
Skrljac Petar, šumar. savjetnik I. kat. 6. grupe iz Otočca za Direkciju šuma gjurjevačke i. o. u Bjelovaru.
Šverko Ivan, šum. ing. I. kat. 8. grupe iz Vranovine za šefa šum. uprave u Kalju.

UMIROVLJENI SU:

Holl Ferdinand, upravitelj šum. škole I. kat. 3. druge u Sarajevu.
Cutvarić Dragutin, nadoficijal, III. kat. 2. grupe pri Dir. šuma u Zagrebu.
Matić Jovan, šum. nadsavjetnik I. kat. 4. grupe kod Petrovaradinske i. o.
Baličević Ante, šum. nadsavjetnik I. kat. 5. grupe kod Gradiške i. o.
Kopić Mato, rač. savjetnik II. kat. 5. grupe pri Dir. šuma brodske i. o.
Stojanović Jovan, šef odeljenja za računovodstvo i financije Ministarstva Š. i R. II. kat. 1. grupe u Beogradu.

Ukazom Nj. V. Kralja, stavljen je van snage ukaz kojim je Dušan Popović direktor I. kat. 4. grupe postavljen za Direktora I. kat. 3. grupe u Apatinu.

Broj 3641/1927.

ОГЛАС ЛИЦИТАЦИЈЕ.

На основу одобрења Министарства Шума и Рудника Број 16777/1927. одржати ће се дана **4. новембра 1927.** г. у канцеларији Шумске Управе у Панчеву јавна писмена (офертална) лицитација ради продаје дрвног материјала на паљу у ниже наведеним сечама:

Број скупине	Име сече	Површина сече	Процењена лрвна маса										Исплатна цена	Кауција		
			Твориво		Огревно дрво											
			храст и брест	Топола	храст и брест				врба и топола							
					цепанице	обличе	пањеви и гране		цепанице	обличе	пањеви и гране					
			к. ј.	куб. мет.	просторних метара						Динара					
1.	Велика Жилова	148.7	1154	964	7170	2580	6329	26539	4884	17770		592.500	59.250			

Услови:

- Лицитација ће се одржати у канцеларији Шумске Управе у Панчеву у 11 сати пре подне, према одредбама чланова 86—98. Закона о Државном Рачуноводству.
- Прописно запечаћене писмене понуде првовиђеће са тајсном марком од 100 динара имају се предати најкасније до 10 и по сати на дан лицитације. После тога рока понуде се не примају. Кауција се има положити најкасније до 10 сати пре подне дана лицитације.
- Понуди треба приложити потврду надлежне финансијске области, да је нудаоц платио државни порез из ранијих година, као и за истекло полугодиште, те сведочанство о надметачкој способности.

4. Куповнина се плаћа у три једнака оброка, први код склапања уговора, други најкасније до 1. фебруара 1925. год. а трећи најкасније до 30. марта 1928. године.

5. Купац осим куповнине има да плати 6% за фонд за пошумљавање, 0.2% за узгојни допринос и 1% таксених марака.

6. У име кауције прима се готов новац или вредносни папир, који се примају код склапања уговора са државом.

7. Сеча се продаје без обавезе крчења пањева, а има бити израђена у року од 15. XII. 1927. г. до 14. XII. 1928. г.

Близи услови могу се видети за време званичних часова код Дирекције Шума у Апатину и код Шумске Управе у Панчеву.

У Апатину, 29. септембра 1927. год.

Дирекција Шума.

Broj 14.121—1927.

OGLAS DRAŽBE HRASTOVIH STABALA.

Prema drvošjećnoj osnovi за god. 1927./28., одобреној решењем Министарства Шума и Рудника од 31. децембра 1926. број 50.903, те на основу решења Министарства Шума и Рудника Генералне дирекције шума у Београду од 3. октобра 1927. број 37.144 продавати ће се на дан 7. новембра 1927. у 10 сати прије подне код Дирекције Шума Бродске имовне општине у Винковцима здрава суха, полусуha и оштећена hrastova stabla kako slijedi:

Broj skupine	Ime sječe	Šumska uprava	Broj stabala			Drvo sposobno za gradnju m ₃	Procjenjena vrednost Din	Udaljenost od željezničke stanice klm	Količina ogreva, koliko kupac ima izraditi i predati imovnoj općini	OPASKA Pr. m
			stojećih	ležećih	Ukupno					
1	Ilijanska suharevi	Trnjani	251	—	251	495	73.473	3·4	657	
2	Orljak 1926	Cerna	284	—	284	1520	452.644	12·5	1.450	
3	Lušić 1926		331	9	340	1877	884.948	4·9	1.360	
4	Dubovica-Ugljara 1926	Otok	551	—	551	2869	827.419	13·0	1.875	
5	Dubovica-Ugljara 1927		425	1	426	2118	766.975	13·0	1.880	
Ukupno .			1842	10	1852	8879	3.005.459		7.222	

Opći dražbeni uslovi:

1. Prodaje se само за техничку upotrebu sposobna drvna masa. Sve ogrevno drvo dužan je kupac predati u izradjenom stanju i složeno u hrpe sa 5% nadvisine бродске имовној општини на расположење и то: у огласу наведену количину бесплатно, а за преко те количине израдjeni, сложени и предани ogrev dobiva kupac одштету од Din 6 po 1 prost. metru.

2. Pisane ponude moraju biti sa 100.— Din biljegovane ili sa odgovarajućim iznosom obložene, valjano zapečaćene, te najkasnije do 10 sati gore navedenoga dana predane u urudžbenom zapisniku.

3. Ponudi se ima priložiti žaobina u iznosu od 5% od procijenjene vrijednosti, strani državljanji 10%, — uverenje poreske vlasti, da je nudiočeva radnja prijavljena, te da je uplatio porez za tekuće tromjeseče.

4. Brzovjane, sa potpunom žaobinom ne obložen, nikako ili nedostatno biljegovane, ispod isklične cijene, poslije ustanovljenog vremena predane, te uopće sa dražbenim uslovima nesuglasne ponude neće se uzimati u obzir.

5. Kupovinu ima kupac uplatiti u gotovom novcu u blagajnu brodskе imovne općine, ili kod novčanih zavoda, koje Direkcija šuma odredi i to:

Ako je kupljena jedna sječina

½ kupovnine nakon primitka obavjesti da je dražba odobrena t. j. kod potpisa ugovora (§ 10.).

Ostali dio kupovnine prije početka izvoza izradjenog drvnog materijala, nu najkasnije 90 dana poslije uplate prvog dijela kupovnine.

Za slučaj, da kupovnina jedne sječe premašava utržak dviju najmanjih sjeća, pogoduje se prema niže navedenom.

Ako su kupljene dvije ili više sjećina

¼ sveukupne kupovnine po primitku obavjesti o odobrenju dražbe t. j. kod potpisa ugovora § (10.),

¼ sveukupne kupovnine 50 dana iza prve uplate.

Preostali dio sveukupne kupovnine prije početka izvoza izradjene robe nu najkasnije 60 dana iza druge uplate.

6. Svi ostali dražbeni uslovi mogu se saznati za vrijeme uredovnih sati kod Direkcije šuma u Vinkovcima, te kod nadležnih šumskih uprava.

7. Kupac je dužan, prije nego počme sjeći, dati o svom trošku i po uputi šefa šumske uprave, izraditi fotografsku snimku one hrpe, koju je na dražbi dostao.

U Vinkovcima, dne 16. oktobra 1927.

Direkcija šuma brodskе imovne općine.

Epoj 8139/27.

ОГЛАС.

На основу одредаба чланова 86. и 98. закона о државном рачуњоводству и правилника о извршењу овога закона, продаваће се у понедељак **дне 7. новембра 1927. у 10 сати** пре подне скад поглавара среза фочанског усменом и писменом јавном лicitацијом 1000 м³ четињастог дрвета у шуми Вучево и то у оделу 409 и 410 са искљичном ценом од 43 динара просечно за 1 кубни метар у шуми на шаљу. Купац имаће осим тога платити 6% од целокупне куповнице као допринос фонду за пошумљење.

Сваком рефлектанту стоји слободно, да пре дражбе прегледа споменуту шуму као и услове купопродаје код шумског референта.

Сваки нудилац дужан је пре дражб瓦ња положити привремену кауцију (валиј) од 4300 динара код Пореског Уреда у Фочи у готову или у признатим вредносним папирима као и таксenu марку од 100 динара.

Странци положају кауцију у двострукој висини. Ове кауције остају депоноване до решења Министра Шума и Рудника.

Писмене понуде са таксеном марком и кауцијом ваља поднети (припослати) најкасније до одређеног дана и сата лicitације доле потписатом, запечаћене и наптиском: Понуда Н. Н. за купњу дрвета на оглас број 8139/27.

Понуде које не садрже потребните прилоге које прописује цитирани закон као и најновије понуде и читовања не ће се узимати у обзир.

Писмене понуде отвараје се пакон довршења усмене лицитације.

Досталац ће сносити трошкове огласа а три године уговора повисити привремену кауцију на 10% целе куповнице, која онда постаје сталном кауцијом до коначног реализација уговора.

Господин Министар Шума и Рудника бира слободно између стављених понуда и може све одбити без навађања разлога.

Фоча 24. IX. 1927.

Поглавар среза

Број: 4429—1927.

PRODAJA HRASTOVIH STABALA.

На темељу одобрених Министарства Шума и Рудника у Београду од 27. decembra 1926. број 50.449/1926. те решења од 27. августа 1927. број 28.536/1927. i ријешења од 9. октобра 1927. број 38.720 продавати ће се поновно јавном dražbom путем писмених понуда дана 7. новембра 1927. u 10 sati prije podne kod Direkcije Šuma gradiške imovne općine u Novoj Gradiški niže navedena hrastova stabla:

Okrug	Šumska uprava	Drvosek	Okrugje	Broj stabala	Isklična cijena Dinara	Udaljenost od najbliže željezničke stanice	Udaljenost nd od rijeke Save	OPASK	
								Nosilja	Oprema
	Migalovci	ostat. X i XI.	553	576.883	Sibinj 10 klm. Orlovac 18 klm.	2 klm.	Tehnički neuporabi- ve otpadke i suviške od 30 cm na niže ima dostalac izraditi i besplatno predati i- movnoj općini.		
	Javička greoa	VIII.	500	1.766.735	Jasenovac 8 klm.	uz obalu Save			
	Ladjevačko brdo	XVIII	251	86.717	Okučani 7 klm.	—	Ovršci i otpadciiza duge ostaju svih u ne- izradjenom stanju i- movnoj općini kao ogrevno drvo.		
	Glavica Kresevac	VI.	378	211.383	Okučani 9 klm.	—	Trgovac ima pravo izraditi sve do 30 cm.		
	Stari Gaj	XXII.	1745	407.719	Okučani 9 klm.	—			

Opći dražbeni uvjeti:

1. Ponude takrirane sa 100.— Din primaju se na dan 7. novembra 1927. godine u 10 sati prije podne kod Direkcije Šuma gradiške imovne općine u Novoj Gradiški.
2. Ponudi se ima priložiti žaobina u iznosu 5% a strani državljanu u iznosu od 20% procijenjene vrijednosti one skupine na koju ponuda glasi. Žaobina se polaže u gotovom novcu ili u pupilarno sigurnim papirima.
3. Ponuda se može staviti na više drvosjeka no za svaki drvoshek mora se naznačiti posebna svota i od svake procijenjene vrijednosti položiti 5% odnosno 20% žaobine.
4. Komulativne i brzojavne ponude ne primaju se.
5. Reflektanti imaju na dan dažbe dokazati da imaju sve uslove koje propisuje član 13. točka 6. Pravilnika od 18. prosinca 1921. god. za izvršenje odredaba iz odjelka »B« ugovori i nabavke zakona o državnom računovodstvu.

6. Od kupljenih stabala u Migalovcima i Javićkoj gredi ima pravo dostalac izraditi svę gradjevno drvo od 30 cm. na više dok otpadci iza izradbe od duge zatim ovršci i ogranci i tehnički nesposobno drvo imade dostalac izraditi, složiti u ogrevno drvo te ga predati besplatno imovnoj općini.

Kod skupina ležećih na području šum. uprave Okučani ne izradjuje dostalac gore spomenute otpadke, ovrške itd. već ih onako kako jesu ostavlja u neizradjenom stanju, a vlasništvo su imovne općine.

7. Kupovnina imade se uplatiti u gotovom novcu, u četiri jednaka obroka i to: Prvi obrok 14 dana nakon primljene obavješti o odobrenju dražbe, drugi obrok 1. januara 1928., treći obrok 1. juna 1928. a četvrti najkasnije do 1. septembra 1928. za slučaj da se do toga roka sa izvozom ne bude otpočelo. Ako se sa izvozom prije odpočne, imade celokupna kupovnina prije izvoza uplaćena biti.

8. Kod uplate prvog obroka kupovnine dužan je kupac platiti 0.5% za pošumljene primorskog kraša, 0.2% za uzgajnu zakladu djece šumarskih činovnika od cijele kupovnine, te propisane prenosne pristojbe na ugovor.

9. Rok za sječu, izradjivanje i izvoz ustanavljuje se za sve skupine do 30. septembra 1928.

Svi ostali dražbeni uvjeti mogu se doznati za vrijeme uredovnih sati kod Direkcije Šuma gradiške imovne općine u Novoj Gradiški.

Nova Gradiška, dne 10. oktobra 1927.

Iz Direkcije Šuma gradiške imovne općine

Broj: 11.003/1927.

OGLAS DRAŽBE

Temeljem rješenja ministarstva šuma i rudnika u Beogradu od 14. IX. 1927. broj 31.746/27. prodavat će se u zgradji biskupije križevačke, dana 11. XI. 1927. u 11 sati do podne putem pismenih ponuda sva stabla hrastova, bukova i grabova iznad 8 cm. prsnog promjera na površini od 43 j. u šumi biskupije nadarbine zvane »Čret« nalazeće se u upravnoj općini Raven, sreza Križevci, uz iskličnu cijenu od 50.000.— Din.

Šuma leži uz cestu Križevci-Vrbovac, a udaljena je od željezničke stанице Vrbovac eca 5 kilometara.

Pobliže upute, kao i dražbeni uvjeti mogu se dobiti odnosno vidjeti u pisarni sreskog šumarskog referenta svake subote od 8—12 sati do podne.

Križevci, dne 16. X. 1927.

Sreski poglavar

Broj 3321/1927.

ОГЛАС ЛИЦИТАЦИЈЕ.

На основу чл. 89. и 94. Закона о Државном Рачуноводству одрžanje се на дан 20. новембра у канцеларији Шумске Управе у Кавадару друга офертална лиџитација за продају 950 дубећих борових дрвeta процењених на 1533 m³ дрвне масе, обележених у државној шumi зв. »Кожух« и зв. »Кнински Ливади« у атару села Мрежичко општине рођаденске територије Шумске Управе у Кавадару.

Интересенти ће сами на лицу места прегледати објекат и проучити детаљне услове, које могу добити код Шумске Управе у Кавадару, Дирекције Шума у Скопљу као и Генералне Дирекције Шума у Београду и потоме ће према њиховој процени ставити својеручно потписане понуде. Писмене прописно запечаћене понуде имају се предати Шумској Управи у Кавадару најдаље до 20 новембра 1927. г. до 11 сати.

Кауција се полагаје у готовом новцу или вредносним хартијама које држава признаје и у вредности како их држава признаје.

На коверту понуде има се написати »Понуда за куповину држав. шуме »Кожух«.

Кауција се може положити ма на којој државној каси само понуди мора бити приложена званична потврда о томе.

Кауција је за лоданника наше државе 5% од понуђене суме, но тако, да ова испак не може бити мања од 4.600 динара. Странни поданици полажу дупло толику кауцију.

Кавадар 25. октобра 1927.

Шумска Управа

Број 3320/1927.

ОГЛАС ЛИЦИТАЦИЈЕ.

На основу чл. 82. Закона о Државном Рачуноводству и решења Ген. Дирекције Шума Бр. 47090/26, одржаће се на дан **27. новембра** ове године од 9—11 сати у канцеларији Шумске Управе у Кавадару јавна лицитација ради давања под закуп примитивних стругата на месту зв. »Средарошота«, »Трник«, »Лесниче«, »Горња Бањата« и »Савијла« у државној шуми Рожден атара општине Рожденске територије Шумске Управе у Кавадару.

Сваки лицитант има предходно на каси ове управе платити кауцију од 50 динара, која ће се после завршене лицитације свима вратити осим ономе, на коме естаје лицитација, који ће из те кауције надопунити, до 5% износа излицитиране суме.

Кауција полаже се у готовом новцу.

Позивају се интересенти да јdreђеног дана присуствују лицитацији.

Кавадар 25. октобра 1927.

Шумска Управа

Број 630/1927.

ОГЛАС.

Код Шумске Управе у Бања Луци предавање се на дан **29. новембра 1927.** у 10 сати прије подне путем јавне усмене и писмене дражбе 1000 кубичних метара четињастиот дрвета у државној шуми Садика одјел 177а и то са искљичном цијеном од 33.— Динар по кубику.

Сваки нудиоц мора прије почетка дражбе положити вадиј и то наш држављанин 10% а странац 20% од укупне вредности по искљичној цијени у готовом или у државним вредносним шапирима.

Осим тога мора сваки дражбоватељ прије почетка дражбе положити 100 динара у таксеним маркама.

Рисмене понуде са прописаним вадијем и таксеним маркама вадија послати запечаћене овој Управи најкасније до 29. новембра 1927. до 10 сати прије подне са написом: Понуда на 1000 кубика дрвета у државној шуми Садика.

Купац је дужан да од цјелокупне куповине плати 6% у фонд за пошумљавање, те способ трошкове расписа ове лицитације.

Ујети купње и продаје могу се сазнати у канцеларији ове управе сваког радног дана за вријеме уредовних часова.

Сви нудиоци везани су до решења на своје понуде, а Министарство Шума и Рудника бира слободно између писмених и усмених понуда, те може све без навода разлога одбити.

У Бањој Луци 24. X. 1927.

Шумска Управа Врбања у Бања Луци.

Broj: 5001/1927.

Dražba hrastovih stabala

Dana 9. decembra 1927. u 10 sati prije podne prodavati će se javnom dražbom putem pismenih ponuda u uredovnici potpisane Direkcije u Bjelovaru stojeća hrastova stabala i to:

Grupa	Na l a z i s e		Broj stabala	Procjenjeno		Za naknadnu premjerbu uz isklič. cijenu za trupce		Udaljenost od željezničke st.-	
	Na teritoriju Šumske uprave u	u šumi		tehničkoga drveta	sa vrednosti- šta isklič- čna cijena	deblje od 35	tanje od 35		
						cent. sa korom na tanjem debljem	kraju po m ³		
1.	Bjelovaru	Solčanski lug	1.361	2.637	537.727	—	—	Sv. Ivan Žabno 13·6 km.	
	Sv. Ivan Žabno	Medjak	43	270					
2.	Garešnica	Ilovski lug	sušci 1.309	cca 1279	—	186	77	Medjurić 5.5 km	

Za grupu I. imade kupac platiti kupovninu u dva jednakona obroka i to prvi obrok najdulje za 14 dana nakon što je primio obavijest, da je dražba odbrena nakon čega će mu biti doznačena polovica kupljenih stabala po kvantumu.

Drugi obrok kupovnine plaća kupac najkasnije do 1. jula 1928. godine.

Izvoz izradjene robe dozvoljava se uplatom drugog obroka kupovnine. U ime takse te svih doprinosa plaća kupac 8.2% na dostalu svotu. Žaobina iznosi za ovu grupu 5% od ponudjene svote.

Za grupu II. primaju se ponude prema gore navedenim dimenzijama a po m³ naknadnom premjerbom ustanovljene količine.

Ponude na ovu grupu imadu biti obložene sa jamčevinom u iznosu od 40.000 (četrdeset hiljada) dinara.

Kupovninu za drvo te grupe plaća kupac najdulje za 14 dana nakon obavljenje premjerbe pojedine kupecu na izradbu doznačene partije.

Pobliži dražbeni uvjeti za obje grupe koji zastupaju kupoprodajni ugovor stoje interesentima na uvid za vrijeme uređovnih sati kod potpisane Direkcije te šumskih uprava u Sv. Ivanu Žabno, Garešnici i Bjelovaru.

U Bjelovaru, 2. novembra 1927.

Direkcija Šuma Križevačke Imovne Općine

OBJAVA LICITACIJE DRVNOG MATERIJALA.

Kod Kr. Direkcije Šuma u Vinkovcima prodavaće se dana 12. decembra 1927. godine u 10 sati prije podne javnom ofertalnom licitacijom dole naznačeni drvni materijal.

Skupina	Kr. Šumska uprava	Stovarište	Vrst gorivih drva	Količina gorivih drva u pr. metrima	Iskličena cena u DINARIMA po 1 pr. m.	Primetba
1	Jasenovac	Živaja	Hrastovo drvo	1000 pr. m. cep. i oblica pomešano	62	U iskličnoj ceni su već svi prinosi uračunati sa utovarom u vagon ili šlep. Kupac je dužan platiti od kupovnine samo 2% za građevni fond te daje tovarne liste i dispoziciju za otpremu drva. Troškovi za dostavu vagona na industr. kolosek snosi kupac.
2		Ind. kolosek Novska	Hrast, brest, jasen	1000 pr. m. cep. i oblica	72	
3	Rajić	Ind. kolosek Muratovica Novska	Bukovo drvo	2000 cjep.	96	
4			"	500 oblica	78	
5	Rajić	Ind. kolosek Telep Novska	Hrastovo drvo	380 cjepanica	80	
6			"	250 oblica	68	
7	Lipovljani	Lipovljani	Hrast, jasen, brest	5000 pr. m. cep. i oblica	60	
8		Obala reke Trebeža	Hrast, jasen, brest	3000 pr. m. cep. i oblica	70	
9	Nova Gradiška	Okučani	Bukovo	600 pr. m. buk. cep. II. i oblica	80	
10		Obala Save Ušće Malog Struga	Hrast i Brest	4000 pr. m. cep. i oblica	70	

Skupina 11. Na stovarištu željezničke stanice Rajić ima 5882 akova zdrave i 764 akova škart njemačke bačvarske duge.

Roba je u glavnom $\frac{1}{4}$ do 20 akovska te $\frac{5}{4}$ do $\frac{8}{4}$ debljine. Isklična cena je za zdravu robu 45 Din, a za škart robu 36 Din po akovu franko stovarište.

Skupina 12. Na stovarištu industrijalnog koloseka Novska srez Trstika ima 1274 kom., na stovarištu Lipovljani 839 komada, a na stovarištu Ilova 320 komada hmelskih stubova od 7.0 do 8.0 m. dužine. Isklična cena 36 Din po komadu utovareno u vagon.

U slovij:

1. Ponudjači imaju predati najkasnije do 9 časova dana licitacije vadium kod blagajnice kr. Direkcije Šuma u Vinkovcima u iznosu od 10% (deset) od procenbene vrednosti prema propisima čl. 86.—98. Zakona o državnom računovodstvu.

Revers o položenom vadiumu svedočanstvo o nadmatačkoj sposobnosti te uverenje, da su radnju prijavili poreskim vlastima i platili porez za tekuće tromeseče, imaju takodjer predati predsedniku komisije za održavanje licitacije kod Kr. Direkcije Šuma u Vinkovcima.

2. Nakon toga izmedju 9 i 10 sati dana licitacije predaju ponudjači komisiji pismene oferte, snabdevene sa 100 Din takšenom markom, koji moraju biti u valjano zapećaćenom zavodu i na kojima mora biti jasno napisano: »Ponuda za licitaciju drvnog materijala od ponudjača N. N.«

U ponudi mora ponudjač da izjavи, da su mu svi uslovi prodaje dobro poznati i da na njih u celosti pristaje i da im se pokorava.

Ponude primaju se samo za svaku skupinu zasebno, — a za skupine 1.—10. i 12. i za manju količinu.

Telegrafske ponude ili one, koje ne odgovaraju uslovima licitacije ne uzimaju se u obzir.

Licitacija počinje u 10 sati.

3. Kupovnina se plaća kod blagajnice kr. Direkcije Šuma u Vinkovcima u roku od 14 dana od dana saopštenja, da je licitacija odobrena. Kod plaćanja kupovnine dužan je kupac platiti 2% u ime prinosa za gradjevni fond.

4. Detaljna lista složaja duge i dana, dobiju se na zahtev interesenata kod kr. Direkcije Šuma u Vinkovcima ili kod šumske uprave u Rajiću po uplati takse od 20 Din od liste.

5. Kvalitativno pregledavanje bačvarske robe dozvoljeno je uz uslov, ako se ono prethodno najavi kod šumske uprave. Pri tome se mogu izbjegati iz složaja pojedini komadi ili pretrasti ceo složaj na pojedinim mestima, ali je pregledač dužan o svom trošku pregledane složaje postaviti u prijašnje stanje.

6. Rok za otpremu odnosno utovar robe traje do kraja marta 1928. godine.

7. Svi podrobniji uslovi licitacije mogu se saznati za radnog vremena kod Kr. Direkcije Šuma u Vinkovcima i Kr. Šumskih Uprava u Jasenovcu, Rajiću, Lipovljanim i Novoj Gradiški.

Vinkovci, dne 3. novembra 1927. godine.

Direktor:
Šebetić, v. r.

Broj 962/1927.

OGLAS.

Kod Šumske uprave u Turbetu prodavaće se dana 9. (devetog) decembra t. g. u 10 sati prije podne putem javne pismene i usmena dražbe oko 2000 slovima dvije hiljade kubika bukovog drveta na panju u šumi Radalje.

Iskličena cijena iznosi po kubnom metru na panju 20 (dvadeset) dinara.

Svaki nudioč mora prije početka dražbe položiti vadij od 4000.— (četiri hiljade) dinara u gotovu ili u državnim bonovima i taksenu marku od 100 dinara. Strani državljanji polažu dvostruki vadij.

Pismene ponude sa vadijem i takšenom markom od 100 dinara treba poslati zapećaćene šumskoj upravi u Turbu do 10 sati dana 9. decembra 1927.

Uvjeti prodaje mogu se viditi kod Šumske uprave u Turbetu.

Kupac mora platiti 6% (šest posto) cijene cijele kupovnine u fond za pošumljivanje i sve troškove oko raspisivanja ove licitacije.

Dražba se neće održati, ako istoj ne pristupe najmanje tri ozbiljna nudioča. Kasnije prispele ponude i očitovanja neće se uvažiti.

Ministarstvo Šuma i Ruda bira slobodno izmedju usmenih i pismenih ponuda i može sve bez navođenja razloga odbiti.

Do rješenja vezani su nudioči na svoje ponude.

Turbe, dne 2. novembra 1927.

Šumska Uprava

Broj: 8874/1927.

LICITACIJA DRVETA NA PROSEKAMA.

12. decembra 1927. prodavaće se javnom ofertalnom licitacijom u 11 sati pre podne kod potpisane Direkcije šuma 28.331 hrastovih, jasenovih, brestovih, topolovih stabala na II. i III. grupi novotrasiranih proseka kr. šumske uprave jasenovačke, koja su procenjena na 4126 m³ tvoriva i 6002 m³ gorivog drveta.

Stabla se prodaju na panju uz istodobnu obvezu krčenja prosekata. Isklična cena je 284.710 Din.

Vadij 30.000 Din, svedodžba o nadmetačkoj sposobnosti i uverenje o uplati poreza predaju se do 10 sati licitacije, a pismene ponude providjene sa taksenom markom od 100 Din u zapečaćenom zavodu do 11 sati komisiji za održanje licitacije.

Kupovnina se plaća u dva jednakaka obroka.

Prinosi i takse iznose 9^{9/10}% od kupovnine.

Rok za krčenje, izradu i izvoz je do konca jula 1929.

Bliži uslovi stoje na uvid kod potpisane direkcije šuma i jasenovačke šumske uprave.

Vinkovci, dne 31. oktobra 1927. godine.

Kr. Direkcija Šuma

Direktor:

Šebetić.

Što neznaš pišaj Univerzalni informativni Biro „A R G U S“
Knez Mihailova ul. 35. Tel. 6-25 — **Beograd** — (Pasaž Akademije Nauka)

KRNDIJA
gospodarska i šumska industrija d. d.
u Zagrebu

Uprava gospodarstva i šumarstva:
NAŠICE, SLAVONIJA.

Proizvodi i eksportira svekolike
gospodarske i šumske proizvode

KRALJ. PRODAJA BARUTA
INDUSTRIJA ORUŽJA
BOROVNIK i VRBANIĆ
Zagreb, Jurišićeva ul. 9.

Prodaja svakovrsnog oružja, municije i lovačkih potrepština.
Obavlja svakovrsne popravke, koji spadaju u
puškarsku struku, kao i montiranje dalekozora

Vlastita tvornica pušaka u Borovlju (Ferlach).
Prodaja na veliko i na malo.

**ŠUMSKA INDUSTRIZA
Filipa Deutsche Sinovi**

Vrhovčeva ul. 1 ZAGREB Telefon broj 47
Parna pilana u Turopolju.

Eksport najfinije hrastovine. Na skladištu ima velike količine
potpuno suve hrastove gradje svih dimenzija.

Utemeljeno god. 1860.

Utemeljeno god. 1860.

DRACH INDUSTRIJA DRVA D. D.

Središte: SISAK: — Podružnica: VIROVITICA

PILANA: CAPRAG I VIROVITIČKI ANTUNOVAC

Telefon: Sisak broj 14. — Telefon Virovitica broj 15.

**Proizvodnja svakovrsnog hrastovog, bukovog i asenovog i bre-
stovog materijala, gradje za željeznice i dužica**

**DIONIČARSKO DRUŠTVO
za eksploataciju drva**

Zagreb, Trg N br. 3.

Telefon: 16-34, 12-38 — Brzovavi: „EXPLOITAT“

Parna pilana i tvornica parketa:
VIROVITICA, KRUŠEVAC

Prodajni ured:
BANJA-LUKA

Proizvadja i eksportira:

hrastovu robu, parenu i ne-
parenu bukovinu, mekanu
rezanu gradju, gorivo drvo
te parkete.

**SOCIÉTÉ ANONYME
d'Exploitation forestière**

Zagreb, Trg N br. 3.

Téléph.: 16-34, 12-38 — Télégram.: „EXPLOITAT“

Scierie à vapeur et fabrique des parquets
VIROVITICA, KRUŠEVAC

Bureau de vente:
BANJA-LUKA

Produit et exporte:

matériaux en chêne, hêtre étuvé
et non étuvé, bois tendre mate-
riaux de construction, matériaux
sciés et bois pour chauffage et
parquets.

Knjižnica Jug. Šum. Udruženja

Dosada Izašla Izdanja:

Br. 1. Ugrenović: „Iz istorije našeg šumarstva“ . . .	Din 10—
Br. 2. Perušić: „Krajiške Imovne Općine“	10—
Br. 3. Петровић: „Шуме и шумска привреда у Македонији“	Дин 15—
Br. 4. Hušnagl-Veseli-Miletić: „Praktično uređivanje šuma“	Din 20—
Бр. 5. Манојловић Мијдан: „Методе уређења“ .	Дин 10—

U nakladu Jugosl. Šumar. Udruženja štampano:

Ružić: „Zakon o šumama“	Din 50—
Šivic: „Gozdarstvo v Sloveniji“, za članove	30—
" " za nečlanove	45—
Levaković: „Dendrometrija“ (za djake)	70—
" " za članove	78—
" " za nečlanove	100—
Nenadić: „Računanje vrijednosti šuma (za djake) . . .	70—
" " za članove	78—
" " za nečlanove	100—
Угреновић: „Закон о шумама“	Дин 20—
Ugrenović: „Šumarsko-politička osnovica Zakona o Šu- mama“	Din 30—
Угреновић: „Пола Столећа Шумарства“	Дин 200—
Ugrenović: „Pola Stoljeća Šumarskva“	Din 200—

Cijene se razumjevaju bez poštarine

**Knjige se naručuju kod „Jugoslovenskog
Šumarskog Udruženja“
Zagreb, Vukotinovićevo ulice broj 2.**

SADRŽAJ:

Jovanović: Narodna Odbrana i šume. — Frančišković: Šume Thurn-Taxisa. — Jošovec: Gubar. — Koprivnik: Loyačke organizacije. — Tržiste drveta. — Praksa i nauka. — Društvene vijesti. — Lične vijesti. — Oglasni.

SOMMAIRE:

Jovanović: La défense nationale et les forêts. — Frančišković: Les forêts de Thurn-Taxis. — Jošovec: Ocueria. — Koprivnik: Les organisations de chasse. — Marché au bois. — La Pratique et la science forestière. — Union. — Mouvements. — Adjudications.